

Italija se brezpogojno podala

ZAVEZNIKI SE IZKRCAVAJO; NEMCI RAZOČARANI

Glavni zavezniški stan, Afrika. — V sredo popoldne po evropskem času je maršal Badoglio, predsednik italijanske vlade uradno obvestil vrhovnega poveljnika zavezniških sil generala Dwighta D. Eisenhowera, da Italija se brezpogojno poda in da odloga orožje. Novica je takoj švignila po vsem svetu potom radia in v dobri uri je ves svet vedel o italijanski kapitulaciji.

Med tem so v sredo Amerikanci in Angleži invadirali najmanj pet točk. Nepotrjena poročila omenjajo, da so zavezniki izkrcavali svoje čete v Genovi, v Pisi, severno od Rima, v Neaplju ter tudi v Sardiniji. Angleži pa prodirajo iz Kalabrije navzgor.

Glede kapitulacije se širijo vse mogoče nepotrjene vesti. Govori se, da glede kapitulacije je bilo vse dogovorjeno v naprej. Ni pa se mogel kar tako rešiti nemškega objema maršal Badoglio. Pa tudi pogoji so bili taki, da kapitulacijo objavi, kadar bo za zavezniški ugoden psihološki moment. Zaveznikom se sedaj mudi, da preprečijo pot kolikor mogoče visoko.

RUSKE ZMAGE OB DONECU; DENUNCIRANJE ITALIJANOV

Moskva, Rusija. — Maršal Jožef Stalin je objavil včeraj zavzetje mesta Stalino, ki je eno najvažnejših industrijskih mest v vzhodni Ukrajini. Rusi so osvojili vso pokrajino ob Donecu, kjer se nahajajo najbogatejši ruski premogokopi in rudniki. Ruska ofenziva nadaljuje proti Dnjepru in Rusi gojijo upanje, da bodo dosegli staro poljsko mejo pred letom 1939, še pred zimo. Poraz nemških sil v Rusiji je letošnje leto tako velik, da ne more biti za Nemce nobenega upanja več, pravi rusko poročilo. Ob Stalinovem govoru, v katerem je proglasil veliko rusko zmago, je pozdravilo proglas 224 topov z dvajsetimi salvi. Po proglasu pa je Stalin pozval rusko vojsko, naj junaka nadaljuje pohod zmage, da se očisti rusko zemljo čimprej njenih sovražnikov.

Veliko veselje vlada v ruskih krogih glede kapitulacije Italije. Nasprotno v nemških in japonskih krogih pa je očevidna potrtost. Nemško radio poročilo omenja: Vodstvo Nemčije je bilo pripravljeno pa italijansko izdajo. Drugo nepotrjeno poročilo pa omenja, da se je v Nemčiji organiziralo novo italijansko vladno pod vodstvom Mussolinija, ki bo nadaljevala z vojno.

Poročilo iz Tokio omenja: Udača Italije je Badoglijev izdajalski trik. Podlegel je spretni anglo-ameriški propagandi. Toda to ne bo razrahljalo vezi med nami in Nemci, še bolj jih bo utrdilo.

To je slabo upanje za Japonce.

ZAVEZNIŠKA KONFERENCA IN BODOČNOST BALKANA

Washington, D. C. — Odkar je prišel iz Quebeca angleški ministerski predsednik Winston Churchill v Washington zadnje dni, se bolj in bolj napoveduje bližnja konferenca med Churchillom, Rooseveltom in Stalinom. Ruskega sodelovanja in njihovih silno visokih žrtev ne more nihče prezirati. Glede kapitulacije Italije pravijo, da so zavezniki isto sprejeli s Stalinovim pristankom na pogoje iste. Priporočajo pa, da se pri vladanju sedaj kapitulirane Italije da delež tudi ruskemu zastopstvu. Na bližajoči se konferenci med omenjenimi tremi voditelji pa bo glavna razprava, kako razdeliti področje Balkana. Čuje se, da je Anglija pripravljena prepustiti Ma-

na severu nemškim četam, ki se nahajajo v južnih delih Italije. Teh je baje še več divizij. Ob reki Po pa se nahaja do 270.000 Nemcev, omenjajo poročila. Tu se bodo Nemci branili. Druga črta bo od Piedemonta do Benetk in tretja pri Brennerjevem prelazu v Tirolah.

Nemške radio postaje in nemški tisk vehementno napada Italijane. Pravijo, da je to od leta 1915 že drugi slučaj, da je Italija zabolila. Nemčijo v hrbet. Nemci baje razorožujejo italijanske vojaške oddelke, kolikor jih je v njihovih področjih.

Italijanskemu brodogradništvu so zavezniki ukazali, da naj zapustijo italijanske luke in se poda. Kapitulacija Italije je velika pridobitev in uspeh za zaveznike.

PROCLAMATION

RECOGNIZING THE FACT that in carrying the war into enemy territory, we shall need greater amounts of money than any nation has ever asked from its citizens in all history, I, FRANKLIN D. ROOSEVELT, President of the United States of America, do officially proclaim that on Thursday, the ninth of September, 1943, the Third War Loan shall be launched.

As Commander-in-Chief, I hereby invoke every citizen to give all possible aid and support to this Third War Loan drive, not only so that our financial goal may be reached, but to encourage and inspire those of our husbands and fathers and sons who are under fire on a dozen fronts all over the world. It is my earnest hope that every American will realize that in buying War Bonds in this Third War Loan he has an opportunity to express voluntarily and under the guidance of his conscience, the extent to which he will "back the attack."

The American people supported well the first and second War Loan drives and in fact did even more than was asked of them. Our need for money now is greater than ever, and will continue to grow until the very day that Victory is won; so we must ask far more sacrifice, far more cooperation than ever before.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and caused the seal of the United States of America to be affixed.

DONE at the City of Washington, this twenty-sixth day of July, in the year of our Lord nineteen hundred and forty-three, and of the Independence of the (SEAL) United States of America the one hundred and sixty-eighth.

By the President:
CORDELL HULL,
Secretary of State.

FRANKLIN D. ROOSEVELT.

BACK THE ATTACK WITH WAR BONDS!

KAMPANJA ZA TRETJE VOJNO POSOJILO V TEKU

Washington, D. C. — V četrtek dne 9. septembra se je uradno otvorilo kampanjo za Tretjo Vojno Posojilo. Predsednik Roosevelt objavlja narodu posebno proklamacijo. Po vsej deželi so organizirani posebni prodajalci. Cilj kampanje je doseči čimprej mogoče 15 milijonov dolarjev za nadaljevanje vojne in za doseg zmag.

Prepričani smo, da nobenega našega čitatelja ni treba opominjati k tej dolžnosti. Vseh nam je in mora biti zmaga nad sovražniki glavni cilj in namen. In čim bolj bomo podprli vlado s kupovanjem vojnih bondev, toliko prej bo dosežena zmaga. Zato kupujmo vsi kar največ moremo vojne bonde v tem času, da pomagamo naši hrabri vojski čimprej do zmage!

NEMŠKE ZGUBE NA RUSKI FRONTI

Moskva, Rusija. — Nemška ofenziva, ki je začela 5. julija letos in dosegla splošen poraz na vsej fronti, ni prinesla Nemcem drugega, kakor strahovito visoke zgube. Rusko poročilo ugotavlja, da so Nemci izgubili 1.538.600 mož, na ubitih, ranjenih. Od teh je več, kakor 420.000 samo ubitih. Take račune plačujejo Nemci za Hitlerjeve blazne načrte.

MANJ MLEKA IN SMETANE

Washington, D. C. — Vojni urad za prehrano javlja, da bo Chicago in njena okolica prizadeta z določilom manjše količine mleka in smetane za konsumente. Vzrok, ker mleka primanjkuje, zahteva po mleku pa so vedno večje.

KRIŽEM SVETA

— Barcelona, Španija. — Neki španski jezuitski duhovnik, ki je dospel v to mesto z letalom iz Rima poroča, da je Rim postal zelo žalostno mesto. Ljudstvo je prestrašeno in nimajo nobenega zaupanja več. Največ zaupanja imajo ljudje še v Vatikan, pravi pater.

— New Delhi, Indija. — Angleški letalci so predsonočjem na novo napadli japonske pozicije v Burmi. Več japonskih vojašnic so letalci razdejali pri Mandalayu. V severni Indo-Kini blizu Laokaya pa so letalci razdejali na več krajih železniško progo.

— Alžir, Afrika. — Angleži so sprejeli francoske ladijske delavce v službe na angleške ladje. Dosedaj jim teh služb niso zaupali. Zdaj so jih začeli sprejemati, ker jim takih delavcev zelo manjka. Angleške ladje, ki vozijo med Afriko in Anglijo bodo imele zdaj zaposlene večinoma francoske delavce.

— Ankara, Turčija. — Iz italijanskih krogov se je razširila vest v tem mestu, da se bo moral bivši fašistični duce Benito Mussolini podvreči operaciji radi raka. Mussolini se nahaja zadržan v neki vili na otoku blizu Sardinije, omenja poročilo.

— London, Anglija. — Berlinska radio postaja je objavila včeraj, da so naziji usmrtili 62 letnega Parižana Sigmunda Izraela Amaranta, čes, da je pomagal sovražniku. Naziji imajo v preiskovalnih zaporih še več drugih osebnosti v Parizu.

ARGENTINSKA POLITIKA DOBILA ZASLUŽENO BRČO

Buenos Aires, Argentina. — Argentinska vlada je včeraj objavila vsebino note, ki jo je poslal državni tajnik Zdr. dr. Zdrav Hull argentinskemu zunanjemu ministru Segundo Storin. Tajnik Hull bere Argentini gorke levite, da je ona edina ameriška republika, ki ne stoji solidarno z drugimi ameriški deželami, marveč se še vedno dobrika osiščnim silam in ima z njimi svoje zveze. Ameriška nota pravi, da se Argentini tega ne bo pozabilo, pa se ji tudi ne bo dalo prvega sedeža v raznih povojnih uredbah, ki se bodo tikale ameriških dežel. Tudi Lend-Lease ugodnosti, ki so kot nabava orožja in druge dobrike materiala se ji ne bodo dovoljevali, kakor onim, ki so solidarni v tej borbi proti osišču.

STEVENS HOTEL PRODAN — BO ZOPET ODPRT

Chicago, Ill. — Znani Stevens hotel na Michigan Avenue, ki ga je pred dvema letoma kupila vlada za nastanjenje vojakov, a ga pozneje opustila, je bil te dni prodan za \$5.251.000.00. Kupil ga je Arnold Kirby, ki obratuje Drake in Blackstone hotela v Chicagu. Hotel bo prenovljen in odprt za promet v novembru.

ALBANSKI PRIČAKUJEJO ZAVEZNIKE

Bern, Švica. — Albanski patriotje, ki se skrivajo v gorah že mesec dni pričakujejo zavezniške invazije in se navdušujejo, da jim bo moč sukati orožje ob strani zaveznikov. Poseben srd kažejo patriotje proti Italijanom, pravi poročilo.

JUGOSLOVANI ČUTIJO, DA PRIHAJA REŠENJE

Ko so se nemški vojaki v Jugoslaviji nedavno nekega jutra prebudili, so v svoje veliko presenečenje našli po vseh hišah nalepljeno proklamacijo ameriškega generala Eisenhowerja, da se Jugoslovonom bliža dan rešitve.

Jugoslovani čutijo, da prihaja njihov dan

Washington. — Stockholm-ski list Dagens Nyheter poroča 22. avg. iz Zuricha:

"Radio proklamacija generala Eisenhowerja je bila ponoči nalepljena po vseh stenah v Srbiji. Mnogo mož, pa tudi žensk, je zapustilo domove in se pridružilo jugoslovanskim patriotskim četam.

"Podnevi so Nemci potrgali lepake in poostri nadzorovane, ponoči pa so bili brez moči, posebno v gorah, kjer se niso upali pokazati se, v strahu pred prevelikimi izgubami.

"Iz ustaških vrst na Hrvaškem prestopa čimdalje več ljudi k patriotskim četam.

"Paveličeva vlada je na silno šibkih nogah, posebno odkar se je splitski vojvoda odpovedal hrvaški kroni."

Neki drugi švedski list poroča 22. avg., da so po vseh iz Berna zadnje čase jugoslovanski patrioti bolj delavni kakor so bili prej in da so se pokazale gerilske čete v neposredni bližini Zagreba, pa tudi v Papuk hribovju v Slavoniji.

Boji v Jugoslaviji

New York. — New York Times poroča, da so jugoslovanski patrioti sredi avgusta napadli iznenada letališče v bližini Sarajeva in uničili na njem 24 nemških letal, med njimi več bombnih aparatov.

"Patrioti so v tem okraju pogladi v zrak vlak poln nemških vojakov, ter izvršili več napadov na železniške objekte, s katerimi so uspeli popolnoma odrezati Sarajevo, najvažnejšo strateško bazo v teh krajih, od Beograda, Zagreba in od morja.

"Na Hrvaškem pa so patrioti zasedli mesto v bližini Zagreba, ter ob tej priliki osvobodili precejšnje število političnih ujetnikov, ki so bili tam internirani.

"V dveh drugih krajih so patrioti uničili 26 lokomotiv in vrgli iz tira 23 vlakov, pri čemer so se koncentrirali največ na vlak, ki transportirajo žito v Nemčijo."

Obkolili oddelek nacistov

New York. — "Daily News" poroča, da so jugosl. patrioti v vzhodni in centralni Bosni zasedli mesteca Bjeljina in obkolili tamošnjo nemško posadko.

Ista oddaja, katero je zabeležila CBS pravi, da je polk hrvaške artilerije v celoti, z vsem svojim materijalom prestopil na stran upornikov.

Major Eliot o razmerah na Balkanu

New York, 31. avg. — Današnji "New York Herald Tribune" prinaša članek majorja George Fielding Eliot-a, ki je mnenja, da so se nemške muke

in težave na Balkanu zdaj šele prav začele.

"S smrtjo kralja Borisa je izginila ona točka, na katero sta bila vsaj deloma navezana bolgarski narod in njegova armada.

"Na Bolgarskem se nahaja precej nemških čet in Gestapo agentov. Toda zdaj, ko se italijanske garnizije v Jugoslaviji in Grčiji razkrajajo, so morali Nemci odposlati tja del svojih sil iz Bolgarije, da jih nadomestijo.

"Največja usluga, katero bi mogla danes Bolgarija izkazati Hitlerju, bi bila najbrže ta, da bi bolgarska armada prevzela policijske posle v Jugoslaviji in Grčiji. Nemci bi prevzeli le nalogo, da čuvajo nekatere ključne pozicije, ko na primer Solun.

"Bolgari so vstopili v vojno misleč, da je nemška zmaga neizogibna. Zdaj pa se je pokazalo ravno nprobo, da je nemški poraz neizogiben. Bolgari tega trenutka pač ne bodo uporabili, da nakopičijo nase še več jeze in sovraštva pri svojih sosedih. Zanje je zdaj čas, da se vsaj deloma odkupijo in popravi grehe, katere so že zagrešili. Zato pa bi morali odpopkati svoje vojake iz Jugoslavije in Grčije in odkloniti, da se še nadalje udeležujejo vojne.

"Neposredna bodočnost Bolgarije še ni jasna. Zagotovo pa je, da bodo morali Nemci, ako hočejo držati svoje pozicije na Balkanu, nastopiti sami — in to kljub temu, da jim je ravno zdaj posebno težko najti razpoložljivih čet."

Churchill o Jugoslovanih

New York, 1. sept. — Iz današnjega New York Times'a posnemamo naslednje besede premiera Churchilla, v katerih ponovno in laskavo omenja borbenost in žrtve Jugoslovancev:

"Zelo važni in jako značilni dogodki so bili na Balkanu posledica ruskih zmag in po mojem mišljenju tudi posledica anglo-ameriške kampanje proti Italiji.

"Dvakrat v zadnjih 30 letih je bil bolgarski narod, ki Rusom dolguje svojo osvoboditev in svoj obstoj zapeljan od svojih slabih vladarjev, tako da je pozabil na svoje interese in, v veliki meri proti svojim željam in težnjam, zašel na pot pogube.

"Naj usoda Borisa opomni druge zločince na to, da je smrt edina kazen za njihov greh.

"Ob tej priliki se moramo spominjati tudi veličastnega odpora proti tujemu osvojevalcu, s katerim branita svojo domovino narod Jugoslavije in Grčije in oni, katere je Gladstone nekoč imenoval junaške Skote Črne gore."

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday.

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Dopisniki so prošeni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka jutraj prejšnji teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne odziva. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

MALO RAZMISLJANJA
O RUSIJI

Glede Rusije je danes vse polno ugibanj. Pri ugibanjih je pa vse preveč raznih predsodkov. Zapadu so Rusi, kot narod, nazadnjaški. Jih občejujejo za to, kar delajo sedaj proti Nemcem v tej vojni, in se dobro zavedajo, da ko bi ne bilo ruskih milijonov mušikov v letih 1941, 1942 in 1943, bi ne bilo dosti svobode danes niti v Londonu ne in še marsikje drugje ne. Ampak Rusi so jim le še vedno Rusi, ne gre jim v glavo, da bi se mogli tako hitro razviti, da bi bilo mogoče z njimi sesti k eni mizi. Zdi se, da na zapadu so v tem oziru nazadnjaški, ker so prespali dobo zadnjih 25 let in niso videli silnega vsestranskega napredka, ki se je razvijal v Rusiji.

Kristjani imamo zopet druge vzroke, da gledamo na Ruse z nekim nezaupanjem. Včerajšnega dneva, ko so ruski revolucionarji obračunavali z voditelji cerkvenega in verskega življenja v deželi in z navadnimi verniki, ki se niso prostovoljno prodajali komunističnemu gibanju, se ne da pozabiti kar tako, vsaj pri tistih ne, ki so bili priče tem dogodkom. Odtod torej razni predsodki. Tudi previdnost je na mestu. Računajoc s temi okoliščinami ne moremo zameriti, zakaj svet glede z neko mogoče preveliko previdnostjo na Rusijo.

Na drugi strani pa so zopet razlogi, ki govore, da je treba gledati na Rusijo z drugačnimi očmi. Saj vendar Rusija ni edini slučaj v zgodovini narodov, kar se tiče krvavih revolucij. Od pamtikeva že, kar so se ljudje začeli organizirati v razne skupine, bodisi narodne, politične, take ali take, najdemo vse polno podobnih slučajev, seveda v manjšem obsegu, ker v začetku je bila družba pač majhna, zato tudi majhni slučajji. Take podobne slučaje najdemo že dolgo pred Kristusom. V času Kristusa je bil vsemu svetu znani judovski slučaj. Sledili so slučajji Rimljanov in poznejši podobni slučajji po drugih deželah. Prišla je francoska revolucija. Obžalovanja so vredni taki krvavi slučajji, ampak malo je narodov, ki bi bili brez njih, pa naj radi ruske revolucije obsojamo Rusijo na veke? To bi ne bilo prav, niti ne pošteno.

Naše stališče do Rusije je bilo vedno: ruski narod je eno, komunističen nauk je pa zopet nekaj drugega. Res je zadnji osvojil velik del ruskega naroda, ampak ker je komunizem zabloda, vsaj v tem v kolikor je protiverski, se bo izzivel med Rusi sam. Ko bodo v Rusiji prevladali trezni zmernejši nazori, bomo imeli pred seboj čisto drugo Rusijo. Tako, kakor je imel svet pred seboj po francoski revoluciji čez nekaj let novo demokratično Francijo. Da pa do tega čimprej pride, je treba sodelovanja zlasti od strani kristjanov; treba je modrega in zmernega sodelovanja. Na podlagi tega nimajo tisti krogi v Ameriki prav, ki neprestano slikajo Ruse za kosmate divjake. To so povečini Irči in Nemci. Zadnji delajo to iz golega sovraštva do slovanstva, prvi pa radi nepoznanja slovanskih Rusov.

Mi se lahko v svojem pričakovanju motimo, saj smo samo ljudje. Ampak tudi če bi bilo tako, kot Slovanom nam ne more biti vseeno, kako svet sodi o slovanstvu. Najmanj pa se moremo zadovoljiti s tem, kako nas sodi germanski in pa njemu sorodni svet. Kaj mislijo Germani in Italijani o nas, nam je predobro znano. Ti bi nas rajši danes vse počistili s sveta, kakor jutri. In mi pa javkamo z njimi včasih sami proti sebi. Naša dolžnost je, zavedati se, da smo Slovani. In če med nami Slovani ni vse pravilno, delajmo vstrajno, da bo v bodoče boljše. Slovanski narodi so mladi narodi. Njihova je bodočnost. Starim narodom to kajpada ni po volji, toda zakona narave to ne bo spremeni. Starina se mora umakniti prej ali slej mladini. V Rusiji gre po tej poti naprej in nam se zdi, da tisti, ki nečemo videti tega napredka, bomo ostali zadaj. Svet se vrta naprej in ne nazaj. Na nas vseh pa je, da korakamo vzpo-

redno s svetom naprej in mu dajemo vse kar imamo dobrega v sebi, da bo svet tudi drugače boljši in bo napredoval tudi v duhovnem oziru. Kristjani imamo v tem velike odgovornosti. Če so nam dragi zamorci po divjinah, morajo nam biti lastni slovanski bratje in sestre še toliko bolj pri srcu. Le bodimo kritični, slabo obsojamo in odstranjujmo, nikdar pa ne pozabimo poveljevat vse kar je dobrega med nami Slovani.

KRATKE NOVICE IN
ODMEVI

Joliet, Ill.
Hladni mesec kimovec ali september je pred nedavnim nastopil in z njim jesensko vreme, katero zlasti jutraj vabi meglico v nižine.

Mimogrede naj omenimo, da letos Amer. delavska federacija ni prisostvovala v paradi delavskega dne, ker se baje noče mešati, kjer ima CIO prednjačenje, kot v našem mestu, med unijami.

Sole so se otvorile in zopet se je pospešilo življenje po ulicah.

Življenje dal za domovino med drugimi tudi Frank G. Fanche, 1017 Belle Ave., star 35 let. Služil je v amer. vojski v Siciliji, kjer ga je zadela sovražna krogla koncem meseca julija. Bil je samec. Tukaj zapuščata mater, par sester in brata. Slaven mu spomin!

Prihodnjo nedeljo bo velika slavnost odkritja spominske plošče rockdalskih junakov, ki se zdaj borijo v vojskah zavezniških sil. Prične se ob pol treh popoldne pred ondotno mestno hišo. Verske obrede bo vodil domači župnik Rev. M. Miller, a civilne pa župan Joseph E. Kuhar. Do sedaj imajo že seznan 250 mož na vojski, ki so tudi po večini naši fantje.

Umrl je v bližnjem mestu Romeo znani Jacob Gergurich, star do 70 let in doma od Delnic, odkoder je prišel v Romeo še one čase, ko je tam županoval znani Mat. Simonich, bivši poslovodja The Eagle prodajalne. Bil je star samec in zapuščal samo sestro in njeno družino istotam.

V bližnjem Lockportu je preminul znani ondotni odvetnik Paul V. Prutsman, star 67 let. Sedanja vojna je menda tudi tukaj pospešila število porok vseh vrst, istotako rojstev, da je nekoliko več veselja v nekaterih družinah, medtem ko je drugod žalovanje, ker skoro v vsaki hiši pogrešajo po enega ali več sinov, ki so odšli na vojsko.

Kakor meščanski listi poročajo, se osiše čedalje bolj krši. Zverinskemu Hitlerju je odklenalo predzadnjo uro že pred 10 meseci. Takrat je držal zadnji javni govor. Od onega časa lanskega novembra pa ni po njem niti duha in ne sluha več v javnosti. Verolomnih Lahovni pa so baje zbegani do skrajnosti. Poroča se, da njihova vojska beži iz Grčije in Jugoslavije, kolikor je še niso pobili razni gerilci; istotako se čuje da bodo Lahni kapitulirali v bližnji bodočnosti. Samo, da ne sklenijo miru in si pri mirovni konferenci ne pridržijo slovanskih in hrvatskih krajev. Pa kako se njihovi rojaki po Ameriki stulijo vsepovsod na vodilnih mestih, samo da bi olajšali trpljenje svojih rojakov, ki so prav za prav glavni krivci sedanjega svetovnega morije. Sicer jim pa nihče ničesar ne verjame, ker so znani že od pamtikeva kot najgusnejši verolomci in rokovnjači.

Našim rojakom v Ameriki bi priporočali, da naj opustimo razne medsebojne pričkanje. Naj stori vsak po svoje, kar zmore, da se kako izposluše

KRATKE NOVICE IN
ODMEVI

Joliet, Ill.
Hladni mesec kimovec ali september je pred nedavnim nastopil in z njim jesensko vreme, katero zlasti jutraj vabi meglico v nižine.

Mimogrede naj omenimo, da letos Amer. delavska federacija ni prisostvovala v paradi delavskega dne, ker se baje noče mešati, kjer ima CIO prednjačenje, kot v našem mestu, med unijami.

Sole so se otvorile in zopet se je pospešilo življenje po ulicah.

Življenje dal za domovino med drugimi tudi Frank G. Fanche, 1017 Belle Ave., star 35 let. Služil je v amer. vojski v Siciliji, kjer ga je zadela sovražna krogla koncem meseca julija. Bil je samec. Tukaj zapuščata mater, par sester in brata. Slaven mu spomin!

Prihodnjo nedeljo bo velika slavnost odkritja spominske plošče rockdalskih junakov, ki se zdaj borijo v vojskah zavezniških sil. Prične se ob pol treh popoldne pred ondotno mestno hišo. Verske obrede bo vodil domači župnik Rev. M. Miller, a civilne pa župan Joseph E. Kuhar. Do sedaj imajo že seznan 250 mož na vojski, ki so tudi po večini naši fantje.

Umrl je v bližnjem mestu Romeo znani Jacob Gergurich, star do 70 let in doma od Delnic, odkoder je prišel v Romeo še one čase, ko je tam županoval znani Mat. Simonich, bivši poslovodja The Eagle prodajalne. Bil je star samec in zapuščal samo sestro in njeno družino istotam.

V bližnjem Lockportu je preminul znani ondotni odvetnik Paul V. Prutsman, star 67 let. Sedanja vojna je menda tudi tukaj pospešila število porok vseh vrst, istotako rojstev, da je nekoliko več veselja v nekaterih družinah, medtem ko je drugod žalovanje, ker skoro v vsaki hiši pogrešajo po enega ali več sinov, ki so odšli na vojsko.

Kakor meščanski listi poročajo, se osiše čedalje bolj krši. Zverinskemu Hitlerju je odklenalo predzadnjo uro že pred 10 meseci. Takrat je držal zadnji javni govor. Od onega časa lanskega novembra pa ni po njem niti duha in ne sluha več v javnosti. Verolomnih Lahovni pa so baje zbegani do skrajnosti. Poroča se, da njihova vojska beži iz Grčije in Jugoslavije, kolikor je še niso pobili razni gerilci; istotako se čuje da bodo Lahni kapitulirali v bližnji bodočnosti. Samo, da ne sklenijo miru in si pri mirovni konferenci ne pridržijo slovanskih in hrvatskih krajev. Pa kako se njihovi rojaki po Ameriki stulijo vsepovsod na vodilnih mestih, samo da bi olajšali trpljenje svojih rojakov, ki so prav za prav glavni krivci sedanjega svetovnega morije. Sicer jim pa nihče ničesar ne verjame, ker so znani že od pamtikeva kot najgusnejši verolomci in rokovnjači.

Našim rojakom v Ameriki bi priporočali, da naj opustimo razne medsebojne pričkanje. Naj stori vsak po svoje, kar zmore, da se kako izposluše

mesec dni, preden sem prišel v Soudan, Minn.

Na vlak smo se nekaj časa peljali vsi skupaj, potem pa so zadnje vozove odpeli. Tam so bili tisti, ki so bili namenjeni v Cleveland. Moja dekle je šla v Cleveland k svojemu bratu, jaz sem pa šel naprej in sem ravno na Veliko soboto ob štirih popoldne prišel v Duluth, Minn. Ker je bila naslednji dan nedelja, vlak ni vozil naprej. Šele v ponedeljek ob pol štirih popoldne smo šli naprej in prišli na Tower, od tam je bilo treba pa še dve milj in pol peš hoditi do Soudana. Tisti čas je bil ravno tam na kolodvoru neki Slovenec, ki me je takoj obgovoril in me je zapeljal k mojemu bratu Franku Znidarsiču, ki sta z njim slučajno skupaj stanovala.

Tako sem srečno prišel na svoj cilj po 30 dneh. Od tistega časa do danes sem zmeraj v Soudanu, Minn., in bom do smrti. Delal sem v železnem rudniku 38 let, potem sem pa nekaj obolel in mi je zdravnik rekel, da ne smem več v jamo, ker ne bom več živ prišel iz nje. Rekel mi je, naj grem v pokoj in je preskrbel delo mojemu sinu, ki dela kar naprej vsak dan. Trinajst let dobivam nekaj malega pokojnine vsak mesec, tako da se preživimo pošteno; smo samo trije doma, in sin mi pomaga, da lahko izhajamo.

Spet moram poseči nazaj. Z dekletom — mojo sedanjo ženo — sva se dogovorila, da bo prišla za mano, če ji vozni listek pošljem. Čez dva meseca sem ji karto poslal in je prišla v Soudan 4. junija. Počakala sva do 20. junija, potem sva se pa poročila. Father J. Buh, sedaj pokojni, so naju poročili, in živiva skupaj že čez 50 let v zadovoljnosti. Imela sva veliko družino, 8 sinov in 7 hčera. Stirje sinčki in ena hčerka so pomrli, ko so bili še čisto majhni, četrto sinov in šest hčera pa živi. Sedem je poročenih, ena hči in dva sinova so pa še samski. Najmlajši sin je 27 let star, najstarejši pa 47 let in je poročen. Imava tudi 6 vnukov in 4 vnukinje.

Pozdravljam Uredništvo in vse čitatelje in naročnike Am. Slovenca, ki sem mu tudi sam večletni naročnik in mislim, da sem dober predplačnik.

Joseph Znidarsič.

SLOVENCEM V MILWAU-
KEE IN WEST ALLIS-U

Milw. & W. Allis, Wis.

Nešteto krat ste že pokazali, kako radi volje podpirate vsako dobro stvar. Nikdar niste odrekli pomoči, kadar je bila ista potrebna. Ko ste bili pred par meseci pozvani pomagati bednim, od vojne obubožanim trpinom v rojstnih krajih, ste se odzvali tako velikodušno, da so bili presenečeni celo tisti, ki so dosti pričakovali. Zares, na častno mesto ste postavili našo nasebino.

Toda, prijatelji, veliko dela in žrtve vas še čaka, vendar smo prepričani, da se ne tega, ne onega ne bojite. Pomagati bratom je pač nekaj, kar človek rad stori. Tisoče ste žrtvovali za odpomok bednim ljudem v domovini, toda narodu je potrebna poleg kruha, obleke in zdravil tudi svoboda — potrebno mu je, da bo zjedinen v eni deželi in bo tam svoje sreče koval. Vsi veste, da na tisoče Slovencev ječi pod tujčeveto peto; tisoče brezmočnih in zatiranih sinov in hčera našega naroda ima zamašena usta — ne sme spregovoriti besede v svojo obrambo. Zato je pa treba, da se mi, ki živimo v deželi svobode, zavzamemo zanje.

Nalogo, da pouči merodajne kroge in oblasti v tem, da smo Slovenci kulturni narod, ki mora biti združen v eni deželi, si je nadel Slovenski Ameriški Narodni Svet (SANS). To delo je seveda zvezano z velikimi stroški in zato se podpisana podružnica SANSa obrača do

Vas, tako društvo kakor posameznikov, da to delo po najboljših močeh finančno podprete. Mnoga društva so to že storila, mnogi posamezniki tudi, vendar pa vas je še veliko, katerih še nismo dosegli. V kratkem pričnemo s kampanjo za zbiranje prispevkov in vemo, da bo ta kampanja uspešna. Prijateljsko sprejmite zastopnike SANSa kadar Vas obiščejo.

Ne pozabite tudi 12. septembra velike prireditve v S. S. Turn dvorani in korist prodaje vojnih bondov. Nastopili bodo izvrstni govorniki, med njimi zastopnik vlade in pa predsednik Slov. Ameriškega Narodnega Sveta g. Etbin Kristan, ki bo gotovo povedal marsikaj o strašnem trpljenju našega naroda v stari domovini ter o potrebi, važnosti in cilju SANSa. Tudi petja in drugih lepih točk bo vseboval program. Vstopnina ne bo stala nič.

Prosimo tudi, da se ta dan udeležite velike parade, ki se bo pričela ob 1:30 popoldne na So. 17th Str. in W. National Avenue, od koder odkorakamo skupno v dvorano.

Na dan Milwaučani in Westallščani dne 12. septembra. Za podružnico št. 56 SANS France Puncer, predsednik.

GLAS IZ JUŽNEGA
ILLINOISA

East St. Louis, Ill.

Na južni strani mesta St. Louis so naredili popolnoma novo mesto, ki že šteje do 3000 prebivalcev in ima tudi svojo banko. To mesto je sicer samostojno, vendar se pa drži St. Louis in je ob 67. cesti, ki pelje v Farmington, Little Rock, itd. St. Louis se lepo razvija tudi na severni strani, posebno okoli Union City University ceste, kjer je velika zračna postaja za vsakovrstne težke bombnike.

Premogarji tod okrog so srečni, če zaslužijo \$35 na 14 dni. Valjati se po trebuhu in delati s krampom pod zemljo v vedni smrtni nevarnosti za plačo, ki znaša povprečno morda \$3 na dan pač ni prosperiteta. V premogovniku Orient dela en oddelek dva tedna, pa spet drugi dva tedna. Rudnika Freeman in Royaltan upravlja ista družba. Kadar eden dela, pa drugi stoji, in obratno. V starem Livingstone rovu, kjer je največ kamna, delajo delavci več zastoj kakor za denar, pa še tisto samo pol časa. Tam sem delal leta 1918. Ker so bile skrajno slabe razmere, sem se preselil v Royaltan, kjer je bilo veliko boljše.

Neka družba je lani tukaj začela staviti pet velikih peči, kjer bodo producirali neke cinkove in aluminijeve produkte za vojno. Vse je že v polnem teku. Delo dobi vsak, še pes bi ga dobil, če bi se oblekel v moško obleko. Samo zdrav mora biti vsak; bolnega nočejo in tudi zdraviti nobenega nočejo. Tudi ženskih dela veliko zdrav. Da pa plin preveč ljudi ne duši, so postavili velikanski dimnik, ki dim ven vleče. Na tleh je približno 100 čevljev sirov, navrh pa 12. Visok je 261 čevljev. Spodaj je zadosti prostora v njem, da bi jaz obe svoje hiši znotraj obrnil, navrh je pa tudi toliko prostora, da bi kakšen pečlar udobno lahko živel notri. Kolikor višje so zidali, toliko večjo plačo so delavci dobivali. Od višine 250 čevljev naprej so jeklarški delavci dobivali \$8.00 na uro, boljše cementarji \$2.75, navadni \$2.60, nigrji pa \$2.50. To je bila najvišja plača za delavce, ki sem jo še kdaj videl.

Pred par meseci sem se zopet podal na pot s svojim trupkom, da poizkusim svojo srečo. V Jolietu sem prenočil pri gostiljubnem rojaku Louisu Vidicu. Njegova žena je naredila tak obed, da takega z mojo rajno ženo še na poročni dan (Nadaljevanje na 6. str.)

DOGODKI

Med Slovenci po
Ameriki.

Al Milnar

Cleveland, O. — Rojak Al Milnar, profesionalni žogometni igralec, ki je igral s clevelandsko skupino, je bil sedaj oddan skupini v St. Louisu in je že odšel na novo mesto.

Mrtvoud

North Chicago, Ill. — Tukajšnji rojakinja Annie Železnik, iz 1133 Park Ave., je 23. avg. zadel mrtvoud po eni strani telesa, tako da mora ležati v postelji in se nahaja v precej kritičnem stanju ter je v zdravniški oskrbi. Vsi ji želimo, da bi se čimprej spet pozdravila. — J. K.

Medeni piknik

Lemont, Ill. — Vsem tistim, ki vsako leto pridejo na medeni piknik v Lemont na frančiškansko farmo, naznanjamo, da bo medeni piknik letos bolj zgodaj, namreč že to nedeljo, 12. septembra. Dobrodošli! — Oo. frančiškani.

Resno zbolel

Chicago, Ill. — Iz šentštefanskega župnišča poročajo, da so morali redovnega brata Ven. Bonifacija Dimnika, OFM, še zadnji teden nenadoma odpeljati v bolnišnico sv. Antona, kjer bo, po zdravnikovi izjavi, moral ostati kaka dva meseca. Dobremu bratu Bonifaciju vsi želimo, da bi si čimprej spet opomogel in se povrnil domov.

Rojak pionir umrl

Leadville, Colo. — Tukaj je 19. avg. umrl nagle smrti rojak in pionir John Kerzan Sr., star 69 let. Pokopan je bil v nedeljo 22. avg. Doma je bil iz vasi Cokley, tega Semič v Beli Krajini. Zapuščal soprogo, dva sina in pet vnukov. V Ameriko je prišel pred 52 leti in je ves čas živel tukaj v Leadvillu. Naj v miru počiva, družini pa iskreno sožalje!

Hrvatska konvencija

Chicago, Ill. — Hrvatska Bratska Zajednica, največja hrvatska in jugoslovanska podpora organizacija v Ameriki, je pričela svojo šesto redno konvencijo 30. avgusta. Delegatje zborujejo v hotelu Shermanu v Chicagu. Bratski organizaciji želimo veliko uspeha.

Za šentštefance

Chicago, Ill. — V nedeljo 12. sept. se bo v cerkvi sv. Štefana začela 40-urna pobožnost, ki jo bo vodil znani cerkveni govornik in misijonar Rev. Father Alojzij Madic, OFM, gvardijan v Lemontu. V nedeljo, ponedeljek in torek zvečer bo imel pridigo ob 7:30, v nedeljo in torek slovensko, to je, predvsem za starejše, — v ponedeljek pa angleško, to je, predvsem za mladino. V torek večer bo zaključek s procesijo. Vse tri imenovane večere bo Sveta ura ob sedmih in sicer v nedeljo za društvo Najsv. Imena, v ponedeljek za Our Lady's Guild in Marijino družbo, v torek pa za Materno društvo in Tretji red. Omenjeni misijonar bo vodil tudi tridnevno predpovednikom Žalostne Matere Božje. V ta namen bo v ponedeljek, torek in sredo jutraj po prvi misli kratka pridiga za članice Maternega društva, v sredo zvečer pa bo pridiga in sprejem novih članic.

Mornar pogrešan

Cleveland, O. — Mr. in Mrs. Mike Razborssek, 1092 E. 72 St., sta prejela brzoglavno poročilo, da se pogreša njih sin Frank Mike Razborssek, ki se je nahajal pri mornarici 18 mesecev.

SIRITE "AM. SLOVENEK"!

LITVINOV IN MAISKI

Napisal Donald Bell

Precej razlike je med povratkom v Moskvo ruskega ambasadorja Ivana Maiskega in odstavko Maksima Litvinova. Malski je ob tej priliki dobil povisek v čin. Postal je namestnik komisarija za zunanje zadeve in nobenega dvoma ni o tem, da je že začel poslovati v tem svojem novem uradu. Tudi Litvinov je namestnik komisarija za zunanje zadeve že od prej in tega svojstva ob tej priliki ni izgubil. Dvomljivo pa je, dali on danes posle namestnika komisarija zares vrši. Bolj verjetno je videti, da je bil Maksim Litvinov zopet porinjen v ozadje.

Ako hočemo razumeti, kaj se godi, je potrebno, da si naprej ogledamo življenje teh dveh mož. Oba sta že stara socialisti in revolucionarja. Toda Malski je bil do oktobrske revolucije v skupini menševikov in je začel podpirati Lenina šele po njegovi zmagi. V življenju Litvinova ne najdemo tega oklevanja. On je star bolševik, ki je že pred prvo svetovno vojno živel na Anglaškem kot izgnanec; takoj ko se je Lenin polastil vlade ga je poklical k sebi. Že zelo zgodaj je postal Litvinov sodelovalec prvega ljudskega komisarija za zunanje zadeve, Čičerina, katerega je tudi nadomestil, ko je bil bolan, ter za njim prevzel komisariat za zunanje zadeve.

Reči smemo, da je Litvinov ustvaril vso zunanjo politiko Rusije do leta 1939. Malski je bil pomočnik Litvinova, ki ga je tudi poslal v London kot ambasadorja. Zaradi svoje preteklosti kot menševik ni mogel nikdar postati na zunanji in na znotraj tako neodvisen kot Litvinov.

Litvinovu ni bilo nikdar treba pošiljati Stalinu posebne zaobljube vdanosti. To je spomlad let 1939 ruska zunanja politika zapustila Ligo Narodov, se je močje umaknil v privatno življenje. On je vedel, da ni zapleten v nobeno sumljivo stvar in je zato preživel vse krize.

Malski pa je moral potrjevati Stalinu svojo vdanost o priliki sodnih razprav in ko je prišlo do rusko-nemškega sporazuma. On je moral od leta 1939 do 1941 v Londonu zagovarjati politiko Molotova kot je prej zagovarjal politiko Litvinova. Pokazal je veliko spretnost in tako postal danes za Litvinovom največji sovjetski diplomat. Toda on ni nikdar kot Litvinov sam gradil svoje politike in tudi ni odvisen od kakršnekoli posebne politične struje.

Ko je bil v decembru 1941 Litvinov poslan v Ameriko, je Sovjetska Unija s tem pokazala, da želi ustvariti sodelovanje med Rusijo in Zedinjenimi državami, želeč da postane ta politika središnja točka njenih zunanjih odnosov. Litvinov torej ni prišel v Ameriko le kot ambasador ali diplomat velikega kova, temveč kot človek, ki naj bi bil uvedel novo politično smer. Toda že zgodaj, že jeseni

1942 je začel obupavati nad uspehom svojega poslanstva. Videl je, da v Washingtonu ni najti pripravljenosti za skupnost s Sovjetsko Unijo v vojni in v miru. Njegov povratak domov se je le zavlečeval od tedna do tedna.

Stalin ni hotel na lahko roko opustiti svojega cilja — ozkega sodelovanja z Ameriko. Se celo po povratku Litvinova v Moskvo, je preteklo več mesecev predno je bil njegov odpoklic kot ambasadorja v Washingtonu uradno objavljen. To pa je seveda konec tega dejanja, to pomeni, ako se jako previdno izražamo, da so se rusko-ameriški odnosi zelo znatno ohladili. Sovjetska Unija zdaj ne potrebuje v Washingtonu nikogar več razven diplomata rutinarnega — velik državnik na tem mestu je postal nepotreben. Litvinova zdaj ne bomo videli toliko časa, dokler ne bo postal zopet potreben za nalogo velike važnosti, morda o priliki mirovne konference. Za majhne stvari se ne bo dal izkoristiti.

Malski pa se vrača v London na kratak obisk. Šel je preko Teherana in zanimivo je, da si je izbral daljšo pot na jugu mesta one na severu, ki je mnogo krajša. Tako se bo mogel ustaviti v Alžiru in govoriti z generalom De Gaulle-om. Morda celo bo prišel tja prej nego ruski ambasador Bogomolov, ki je moral tako dolgo čakati v Londonu na svoj vizum za Alžir. Čim hladnejše je rusko-ameriško prijateljstvo, tem večje važnosti so za Kremlin prijateljski odnosi z evropskimi narodi in v Moskvi pač že zdaj vidijo prihajati čas, ko bo Francija zopet igrala važno vlogo. Oživetji francosko-rusko prijateljstvo in morda celo vstopati v zavezniške odnose — to je zdaj cilj te nove ruske politike.

Rusija ima že svojo 20-letno zvezo z Veliko Britanijo. Malski bo v Londonu poskušal dognati, koliko je ta zveza vredna. V vodah ameriške zunanje politike se je Britanija nekoliko odtujila Sovjetski Uniji, vendar pa je svetovna javnost dobro opazila, da je v Quebecu edino Churchill našel jaskave besede pohvale za Rusijo. Roosevelt ni rekel ničesar.

Za Veliko Britanijo je življenjske važnosti, da doseže z Rusi sporazum v pogledu evropskih zadev. Malski bo na primer proučeval vprašanje, kako se bo Anglija zadržala napram čehoslovaskemu-ruske-mu paktu, katerega bo Beneš kmalu podpisal v Moskvi. Rusi hočejo imeti skupno mejo s Čehoslovasko.

Ozka zveza z Britanijo, Francijo in Čehoslovasko — to so cilji ruske vojaške politike. V Ameriki pa bi bilo potrebno, da vsi razumejo — kakor je videti iz vseh znakov — da Rusija v bodoči Evropi ne bo izolirana. Ona že zdaj, v tem trenutku, skrbi za to, da bo imela v povojni evropski politiki svojo veliko in važno mesto.

Tukaj vidimo, kako se naši zračni strelci učijo spopadati sovražna letala na Harlingen letališču, Texas. Nisko letajoče vojaško letalo pridrvi ravno nad glavami strelskih učencev. Letalec pa jim pove svoje razdalje po radio. Svoje puške imajo namerjene na letalo, dokler jim ne izvigne preko glav.

TO IN ONO IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

VESELA NOVOCA

Civilisti bodo dobili okrog šest in pol milijona več zabojev konzerviranih jabolk, zrezanega zmešanega sadja, pese, sladke kromarke, bučne zmesi (pumpkin), lima fižola in paradižnikov po novi naredbi, po kateri bodo družbe za konzerviranje živili smele toliko manj tega blaga hraniti za vladna naročila od svojih produktov v letu 1943. Iz tega sledi, naj ne bodo tisti, ki jim je plevel ali golazen zadržala Victory vrtove, preveč žalostni, ker bodo vseeno lahko dobili nekaj takega blaga, kakor bi ga bili radi doma pridelali.

PROTI GOZDNIM POŽAROM

Gozdarska oskrba Z. D. ima sedaj 80 izvežbanih mož na razpolago, da se na letalih podajajo na kraje, kjer nastane gozdni požar, tam se pa s parašutami spustijo na zemljo in podvzamejo vse potrebne korake, da čim prej omejijo nevarnost. Imenujejo se "dimni skakalci" (smoke jumpers). Začetni poizkusi, ki jih je naša gozdarska oskrba uvedla pred leti v tem oziru, so pripravili pot našim sedanjim vojaškim parašutnim četam.

Skupina 10 dimnih skakalcev bo letos na delu v Siskiyou National Forest v državi Oregon, kjer so lansko leto Japonci poskušali zanetiti požar v gozdu z vžigalnimi bombami. Skupina 5 mož bo na razpolago v Idaho National Forest, drugi pa bodo imeli na skrbi severni del države Idaho in državo Montano.

S poskusi spustiti izjurne ljudi na tla iz aeroplanov v poraščenih in težko pristopnih krajih so začeli že leta 1934. Vsako leto so jih izvežbali več

in za to jesen jih imajo, kakor rečeno, že 80.

Lansko leto so morali 66krat skakati iz aeroplanov vsled gozdnih požarov na severnem zahodu. Za 16 požarov so na razpolago zanesljive številke, ki pričajo, da stane samo eno osmino toliko denarja pogasiti gozdni požar po novi metodi, kakor bi stalo, če bi gasilci morali priti na svoja mesta kar po tleh. Z aeroplanov pridejo v kratkem času tudi na take nepristopne kraje, kjer bi jih vzelo več ur, ali pa celo več dni po prejšnjem načinu.

NOVCI ZA ODMERJANJE

Z novim letom bo denar zopet začel zvoniti po naših žepih, pa ne pravi denar, temveč stekleni in plastični; z njim bomo dobivali odmerjana živila. Urad za upravo cen naznanja, da bodo ti novci dvojne vrste; tisti za 5 točk bodo tako veliki kakor kvoder, tisti za eno točko pa kakor nikl. Take novce bomo izmenjali za znamenje iz nove odmerjalne knjižice, ki nam bo šele izdana. Kadar bomo šli kupovat "na pointe", bomo rabili tak "denar". Imenovane novce bodo uvedli zato, da olajšajo delo grocerijskim trgovinam in mesnicam, koder imajo zdaj od sile posla z vsakršnimi odmerjalnimi znamkami, da marsikje že ne vedo, kje se jih glava drži.

ČEBELE V BOMBNIKU

Če imajo tudi angleške čebele kako posebno piko na naziv ali ne, tega ne vemo, poročajo pa, da so pred kratkim na nekem letališču mehaniki, ki so pripravljali bombnike za napadalni polet nad Nemčijo, odkrili čebelje gnezdo v repu nekega bombnika. Letalo bi bilo mo-

ralo čez par ur naprej, čebel pa nikakor ni kazalo pustiti notri. Nobeden fantov ni vedel, kako ravnati s čebelami. Končno so našli nekega starega duhovnika, ki se dela ni ustrašil. Nataknil je posebne rokavice, odtrgal malo več platna okrog luknje, posegel noter in kolikor mogoče nežno izvlekel matico. Kakor je pričakoval, so šle druge čebele radovoljno za svojo matico, vojaki so pa rep letala hitro zakrpali, da je moglo oditi pravočasno na polet.

ZOPET VIŠJI DAVKI

Washington, D. C. — Davčni eksperti iščejo nove vire za povziranje davkov za drugo leto. Pričakuje se, da bodo davki zvišani na korporacije, zatem bodo zvišani naknadni davki, dalje na cigarete, likerje in tudi dohodninski davki.

PROBLEMI Z OBLEKO

Ameriška trgovina z moškimi oblekami je v težavah, ki znašajo 600 milijonov dolarjev na leto. Vodenjem te industrije gre zdaj po glavi, kaj bodo hoteli naši fantje in mošje nositi, ko pridejo domov od vojakov. Največ jih sodi, da sukajlica ne bo do hoteli več nositi. Za poletno nošo jim bodo priporočili sportne šrajše brez kravate ali zaveznice, za hladno vreme pa preprosto urežane "jakkete". Mislijo namreč, da se bodo fantje tako nayažili pripravne vojaške obleke, da telovnika, sukne in zaveznice ne bodo marali več.

VODNE MELONE BREZ PEČEK

Kitajski znanstvenik Dr. C. Y. Wong iz Lingnan univerze, sedaj v Chi Toe, Kwantung, Kitajska, je razvil vodne melone, ki nimajo peček. Svoje poizkuse je delal na Michigan State kolegiju.

MAŠČEVANJE

To je Dino Grandi, prejšnji italijanski poslanik v Londonu, ki o njem poročajo, da je sedaj v Lisbonu glade mirovnih zadev. Grandi je pospešil Mussolinijev pevec, ko je naravnost povedal, da je Hitler odzval pomoč Italiji, potem ko je dufer še vedno skušal slepiti vrhovni fašistični odbor s napetimi zagotovili. Vsej poročajo tako.

LOUIS ADAMIČ IN PROTIPARTIZANSKI DUHOVNIKI

P. Bernard Ambrožič OFM.

Louis Adamič piše v "Harper's Magazinu": "During '42 the Liberation Front in Slovenia executed thirteen priests beside the Reverend Lambert Ehrlich".

Resnica je, da so pomorili komunisti že vsaj 17 duhovnikov in enega bogoslovca. Adamič namiguje, da so bili vsi ti "izdajalci", prav tako kot je bil po njegovem pričevanju z dokazi Osvobodilne Fronte izdajalec dr. Lambert Ehrlich.

Ako hoče Adamič "dokazovati" stvari iz literature Osvobodilne Fronte, bi zelo lahko dokazal, da so vsi slovenski duhovniki brez izjeme sami izdajalci. Pa na drugi strani tudi to, da Osvobodilna Fronta slabo stoji, ako ne bo vseh duhovnikov spravila s sveta. Navajam iz podtalnega lista "Slovenski Dom" z dne 15. januarja 1943. Iz pisma komunista "Krištofa", ki mu je pravo ime Edo Kardelj. Piše iz svojega skrivališča v Ljubljani poveljniku "Matiji" na terenu:

"Ne oklevajte in ne popuščajte! Tiste, ki se bodo uporno borili, postreljajte. Duhovne vse postreljajte. Prav tako oficirje, intelektualce itd. ter zlasti tudi kulake (kmete) in kulaške sinove."

Naš položaj tu (v Ljubljani) je zanič. Če nam ne bo uspelo poboljšati stanja, se bomo morali umakniti. Kam? Mislil Ti na to in gradi!!! To vprašanje je hudičevsko resno za vse nas in ga imej vedno pred očmi. Do skrajnosti je treba hiteti (dobesedno za dneve gre), drugače se utegne zgoditi, da bomo s treskom zgrmeli.

Na koncu se enkrat poudarjem. Ugled Partije (komunistične stranke) na vojaškem področju je sedaj v Tvojih rokah. Glej, da boš opravičil ugled Partije in pazi nase. Pri srčno Te pozdravlja Krištof."

Torej: Duhovne vse postreljajte! Pa seveda vse druge, ki kaj pomenijo. "Nezavedno maso" bomo potem že krotili... To je partizanska politika!

Adamič je dejal besedo "executed" med narekovaj. Ne vem, kaj je hotel s tem doseči. Zgled, kako to reč narede komunisti, je smrt mladega kaplana Antona Hočevarja. Fant, ki ga je bil ujel, ga je peljal k tni, mu odsekal vse prste in dejal: Tako, zdaj prav gotovo ne boš več maševal! To navajam iz poročila, datiranega v Ljubljani dne 28. januarja 1943.

In kdo je bil kaplan Hočevar?

"Bil je sin siromašnega mlinarja in je zgodaj začutil poklic za duhovniški stan. Novo mašo je pel leta 1939. Nazadnje je bil kaplan v fari pri Grosupljem. Koncem leta 1942 so ga zgrabili komunisti na Perovem blizu Grosuplja in ga na Malniku pri Šmarju nečloveško umorili. Šele 16. marca 1943 so truplo izkopali in po obleki spoznali umorjenca." — Drug zgled:

V novembru 1942 so partizani napadli vas Suhor v Beli Krajini in tam zajeli duhovnika patra Klementa Norberta. Poročilo z dne 11. marca 1943 dostavlja besedico "znanega". Toda resnici na ljubo naj povem, da meni drugače ni znan, in ne morem kaj več o njem povedati. Morda je na Suhorju nadomestoval že poprej umorjenega župnika Janeza Raztresena. Odvedli so patra s seboj in ga po daljšem mučenju umorili. O tem duhovniku bom poročal še na drugem mestu.

To sta dva primera, nekatera druge duhovniške žrtve so pa bile že omenjene v našem tisku.

Celo Adamič prizna od teh umorov vsaj 18.

Dejal bo kdo: Saj to ni taka reč, če nekaj duhovnikov spravijo s poti. Zakaj bi pa ne bilo nekaj duhovnikov med mučelniki?

Pravilno! Prav to smo mislili mi, zato nismo posebno kričali o teh žrtvah, čeprav nam niso bile neznane. Toda ravno duhovniki so še kolikor toliko na varnem, zakaj partizani sami čutijo, da prav preveč odkrito ne smejo nastopati proti Cerkvi, vsaj ne tako dolgo, dokler ne pridejo trdno v sedlo. V svojih razglasih svare svoje podložnike, naj vpoštevajo "razpoloženje ljudstva". Vsak duhovniški umor so skušali pozneje v svojih razglasih nekako opravičiti, kakor ve tudi Adamič in navaja razglas Osvobodilne Fronte o Ehrlichovem umoru.

Toda če bi se dalo molčati k umorom duhovnikov, kaj pa tisoči svetnih ljudi, ki so padli pod rdečim terorjem! O teh grozotah boste po vojni dovolj čuli naravnost od svojih ljudi doma. Morda niti takrat ne boste verjeli...

Naj omenim, da tudi ljubljansko "Jutro" prinaša ostre članke proti komunistom. Z najmočnejšo besedo obsoja divjanje Osvobodilne Fronte nad preprostim narodom. "Jutro" ni imelo nikoli lepe besede za katoliški narod. Zdjaj jo ima za vse, ki so pod komunistično natezalnico.

"Jutro" mora tako, boste rekli. Lahki mu narekujejo. Prav tako kot "Slovenec".

Veste, kaj vam povem. "Jutro" morda ne more odrediti takih objav, to utegne biti res. Eno bi pa lahko storilo, ako bi bilo tako sigurno, da taki spisi ne spadajo v list. Lahko bi prenehalo izhajati! Vsak slovenski človek bi lahko odredel službo. Ne verjamem, da bi Lahki sami lahko vzdržali list. Ali bi pa naročniki, ki so brez dyoma Slovenci, odrekli naročnino. Toda "Jutro" še vedno izhaja.

Zakaj tedaj samo na "klerikalce" zvrčati krivdo za nasprotovanje partizanom? Adamič ve, da "Jutro" izhaja, in tudi ve, kaj piše. Kaj hočete več?

Če se bo pa izgovarjal, da ni vedel, čemu se pa loteva pisanja o današnji Sloveniji in gre razkazovat svojo nevednost?

MEH ZA SMEH

KADAR BAROMETER PADA...

- Ivan, ali si pogledal danes barometer?
- Sem, gospod!
- Ali je padel?
- Je, gospod.
- Za koliko stopinj?
- Za dve nadstropji. Padel mi je iz rok z balkona na ulico.

PAGLAVEC.

"Zakaj pretepaš svojega tovariša? Pa kar na cesti! Ali ne veš, da že sveto pismo pravi, da moraš ljubiti celo svojega sovražnika?"

"O, to že vem. Samo da Mirko ni moj sovražnik, temveč moj mlajši brat."

NEMŠKA TEMELJITOST

Novi pisarniški ravnatelj pride prvič v urad in vidi, da so vse police natrpano polne starih aktov. Zato se pismeno obrne na višjo oblast, ali ne bi smel dati vse te zastarale akte požgati. In dobi brzogovorni odgovor:

"Dovoljeno. Pod pogojem, da napravite prej duplikate."

KITAJSKA VSTRAJA V BOJU

Mama Chiang Kai-Shek, ki je bila pred nedavnim na obisku v Ameriki, v razgovoru s ameriškim častnikom.

NISMO FORSIRALI PROPAGANDE PROTI PARTIZANOM!

P. Bernard Ambrožič OFM.

Tako bi moralo stati v mojem članku pretekli tork. Pa je tiskarski škrat posegel vmes in se je bralo: "... smo forsirali propagande proti partizanom." Sicer mislim, da je vsako lahko takoj videl, da se je bila naredila napaka, in je sam popravil. Vendar glede tega v pričujočem članku nekoliko več:

Med prvimi, ki je na tej strani oceana zvedel za partizansko gibanje, je bil bivši minister Franc Snoj. Takoj je videl, da partizansko gibanje ni samo razcepilo Slovence tam doma v Sloveniji, ampak je bila nevarnost, da razcepi tudi nas tu v novi domovini.

Vedel je tudi, da so takoj nastopile močne notranje sile doma in po svetu, da bi se nastala razcepljenost čimprej izbrisala. Izrazil je trdno upanje, da se bo stvar tudi posrečila. Zato je v poročilih, ki jih je dajal v javnost za slovenske ameriške liste, zamenjaval besedo "partizani" ali "četniki" in druge take izraze z besedo "gerilci". Ta beseda namreč krije v sebi ene in druge, brez ozira na njihovo politično barvo. Naredil je to iz prepričanja, da dela prav. Verjel je, kot rečeno, da razkol ne bo trajen, in želel je, da bi partizanstvo ne razklajalo tukajšnjih strnjjenih vrst, zakaj vsaka nesloga napravi uspešno delo za staro domovino nemogoče.

Snoj se je v tej točki zmotil. Zal, ne samo v tej. Toda to za sedaj pustimo. Partizanstvo je šlo naprej in kmalu je zvedela za to gibanje tudi vsa naša tukajšnja javnost. Ne samo da se je res takoj pokazal razkol med nami, čeprav se za enkrat v bolj mili obliki, še več! Pojavili so se napadi na Snoja, češ, da je ravnal nepošteno. Seveda pa pozneje, ko je videl, kako stvari stoje, da je bil namreč v svojem upanju prevaran, ni več zakrival partizanskega gibanja.

Jaz sem dajal Snoju prav. Videl sem, da ima pri tem najboljši namen. Ko so se pojavili v našem tisku izpadi proti četnikom in proti partizanom, sem skušal najprej na tihih posredovati in dopovedovati, naj se rajši temu izognemo. Kaj sem vse storil v tej smeri, bom morda kdaj drugič povedal. Toliko pa rečem na tem mestu, da tudi jaz nisem kaj prida uspel s

to svojo dobro miseljeno taktiko. Imel sem grmado poročil o grozotah partizanov v Sloveniji. Položil sem jih med svoje papirje in — miril na obe strani, kolikor je bilo le mogoče.

Ko so nekateri naši uredniki in sotrudniki naših listov le silneje in silneje zahtevali, da se mora naše narodno zastopstvo opredeliti za partizane, sem nekoč potegnil iz svojih papirjev neka poročila o partizanskih grozodejstvih in jih objavil v Baragovem Svetilniku pod imenom "Promotor". Pod tem imenom sem takrat sploh pisal v Baragov Svetilnik in nisem bil nič v dvomu, da svet ve, kdo je Promotor. Hotel sem pa samo pokazati, kot je razložil pozneje tudi moj komentar istotam, da v slučaju, če bodo partizanski somišljeniki med nami le udarjali na partizansko struno, bodo radi ali neradi izzvali od naše strani odpor. In da za material v obrambi katoliških Slovencev doma in tu ne bomo v zadregi, ako bomo k obrambi prisiljeni.

Zdi se mi, da je v javnosti potem res nekoliko polegel boj za in zoper partizane, ne pa na znotraj. Po Adamičevu in Rogličevu zaslugi se je prenesel v tihe in skrivnostne kamnice našega SANSa. In tako je prišlo, do česar je prišlo...

Ako je res, kar se govori, da je SANS že dal \$1000.00 (Adamičevemu) Jugosl. partizan-skemu odboru, kakor sem tudi bral, potem bide dvanaajsta ura, da katoliški ljudje odpro svoje oči in naredijo še kaj več. Kar se tiče tega pisavca, obeta na tem mestu, da bo od svoje strani storil svojo dolžnost in pomagaj, da se katoliškim ljudem med nami, in tudi tistim, ki sicer nečejo biti katoličani, so pa pametni narodnjaki, oči odpro.

In ako bo nastalo med nami vprašanje, zakaj je bilo treba čakati s tem "odpiranjem oči" prav do dvanaajste ure, tudi ne bom v zadregi, da to povem in celo z raznimi dokumenti osvetlim. Ako je res, da je SANS zašel popolnoma v partizanske vode — saj bomo menda počasi le zvedeli — nam bo moralo iti v prvi vrsti za to, da se popravi škoda, v kolikor se pač še da, tista škoda, ki jo je ali jo vsaj skuša narediti naši katoliški stvari naša toliko proslavljanja "sloga".

PROSTOVOLJK NAM JE TREBA

American Red Cross

Računa se, da so ameriške žene pod zastavo Rdečega križa posvetile lansko leto 975.000.000 ur prostovoljnega dela človečanstvu. Več kot 3.000.000 žen je prispevalo k temu velikemu, impozantnemu naporu. In sedaj, po končanem poletnem zatišju, se bodo prostovoljne moči Rdečega križa zopet spravile v poln tek.

Poročila iz vseh krajev naše dežele posebno naglašajo vlogo, katero so igrale v tem ogromnem naporu ameriške žene tujega porekla. Povsod so one posvečale svoj čas in svojo moč da se zagotovi uspeh vseh vrst delovanj Rdečega križa.

Nekatere so pomagale kot pomožne bolničarke, in tako s svojim delom zmanjšale veliko potrebo za bolničarke. Druge so se posebno zanimale za motorne oddelke in za kantino, in tako pomagale mnogo svojemu društvu in Vojski in Mornarici. Nekatere so služile v pisarnah oddelkov Rdečega križa, v informacijskih celicah Rdečega križa v prodajalnah in drugod, in še druge so brez prestanka pomagale za časa Kampanje Vojnega Fonda, tako da bo or-

ganizacija lahko nadaljevala s svojim neobhodnim delom še naslednje leto. Veliko število jih je tudi pripravljalo bolniške zavojke, obleke in mnogo raznih pletenin za razdelitev ne samo med naše vojake in mornarje, ampak tudi nesrečnim vojnim žrtvam po celem svetu.

V Portlandu, Oregon, se več kot 500 članov Norveškega Društvenega Kluba redno sestaja v Norse Hall, kjer šivajo in pletejo. V istem mestu so tudi danske, finske in druge grupe mnogo doprinesle Rdečemu križu s svojim časom in svojimi naporu. Iz Oaklanda in drugih mest Kalifornije prihajajo poročila o dolgih urah pridnega dela s strani grških, portugalskih, jugoslovanskih, japonskih, kitajskih, meksikanskih in južno-amerikanskih ter raznih drugih skupin tujega porekla. Toda zapad nima monopola za prostovoljke Rdečega križa. Na vsaki obljubi, kvadratni milj Zdrženih držav ima Rdeči križ svoje prostovoljke. V Tampu, Florida, je ena grupa kubanskih žen organizirala svoj klub, kjer tedensko

Družina prejšnjega generalnega posinca mojstra Jamesa A. Farley, ki je zbrana tukaj pri večerji v Stork Clubu, New York, je že odrasla. Od leve: James Jr., Mrs. Farley, Betty in oče, ki se je ravnokar povrnil iz Mexica.

DOMAČA FRONTA

(Office of War Information, Washington, D. C.)

PODATKI O DEKLARACIJI 15. SEPTEMBRA GLEDE DOHODNINSKEGA DAVKA

VPRAŠANJE: Kdo mora vposlati cenitev svojih davkov dne 15. septembra?

ODGOVOR: Le osebe, ki imajo dohodke poleg mezde in plače, osebe, katerim davkov ne odtrgujejo od plače, ali katerih davek na plačo je višji od pridržanega zneska.

V.: Kako naj spoznam, ali moram ali ne vposlati deklaracijo?

O.: Če ste že davkoplačevalec, boste dobili od svojega kolektorja od "Internal Revenue" natančne podatke o tem, kdo mora podati izjavo. Preglejte dobro te podatke, iz katerih boste razvideli, da li se nahajate med onimi, ki morajo deklarirati ali ne. V splošnem velja načelo, da morajo poslati svojo deklaracijo vsi oni, ki spadajo pod eno od naslednjih treh točk:

1.) Če pričakujete, da bodo vaši dohodki za letošnje leto znašali več ko \$2.700, ako ste samec, in več ko \$3.500, ako ste poročen, oziroma ako so vaši dohodki v preteklem letu presegali te številke.

2.) Ako pričakujete, da boste imeli iz drugih virov kot plače še dodatne dohodke od več nego \$100 v tekočem letu, ali ako so bili vaši dohodki v preteklem letu dovolj visoki, da ste morali podati takozvani "income tax return", oziroma ako pričakujete, da bodo vaši dohodki letos tako visoki, da bo potrebno napraviti ta "income tax return".

3.) Edinole za letos je vaša dolžnost napraviti deklaracijo tudi ako vaša plača znaša manj kot \$2.700, oziroma \$3.500 v slučaju, da ste morali vposlati

"income tax return" za leto 1942 — torej v slučaju, da ste v letu 1942 zaslužili več nego pričakujete zaslužiti v letu 1943.

V.: Ako se zmotim v svojih računih za deklaracijo za 15. september, kaj potem?

O.: V četrtletju, ki sledi prvotni deklaraciji, je dovoljeno vposlati popravke in revizije. Deklaracijo cenitve davkov za 1943, katero ste odposlali 15. septembra, je torej mogoče popraviti dne 15. decembra ali prej.

V.: Morem-li popraviti na isti način že odposlano deklaracijo, ako se mi dohodki zmanjšajo po deklaraciji?

O.: Da.

V.: Je-li možno dobiti podaljšanje roka za deklaracijo in za plačilo davka, po 15. septembru?

O.: Da. Ako imate tehtne vzroke, vam "Commissioner of Internal Revenue" more podaljšati rok za oboje. Podaljšanje za daljšo dobo pa bodo dobili le davkoplačevalci, ki so na potovanju v inozemstvu.

V.: Morem-li mož in žena napraviti skupno deklaracijo?

O.: Da.

V.: Ako napravita dne 15. septembra skupno deklaracijo, ali morata potem napraviti tudi skupno "income tax return" za leto 1944, dne 1. marca?

O.: Ne. "Income tax return" smeta napraviti skupaj ali vsak zase, prav kot dozdaj.

V.: Moram-li vseeno napraviti "income tax return" prihodnjega marca?

O.: Da. Vsak davkoplačevalec mora poslati svoj končni "return" najpozneje dne 15. marca 1944, v katerem navede svoje resnične dohodke za leto 1943, skupaj z običajnimi odtegljaji in krediti.

Nedeljski pomenki

J. M. Trunk

TEDENSKI KOLEDAR

12. Nedelja — 13. pobinkoština
13. Ponedeljek — Notburga
14. Torek — Povijanje sv. križa
15. Sreda — Marija 7 žal. (Kvatre)
16. Četrtek — Kornelij in Ciper
17. Petek — Rane sv. Franciška (Kvatre)
18. Sobota — Jožef Kupernik (Kvatre)

DRUGA NEDELJA V SEPTEMBRU

"Resnično! Gospod je na tem kraju, in jaz nisem vedel!" (1 Mojz. 28, 16).

Za duhovno življenje je velike in pomembne važnosti naše razmerje do presv. Rešnjega Telesa, toraj do živega Kristusa, ki je sredi med nami, ako imamo katoliško cerkev, kjer se hrani presv. Rešnje Telo. Duhovno življenje je podobno kraljestvu — kraljestvo božje je v vas — to življenje se mora ohraniti, vzdržati, ne sme se pokončati, ne razpasti, ker le do smrti ohranjeno to kraljestvo se more nadaljevati v pravem in resničnem kraljestvu onkraj groba.

Važnost našega razmerja do presv. Rešnjega Telesa je v obiskovanju Kristusa v cerkvi, kjer je v Zakramentu pričujoč. Vobče kristjani malo važnosti polagajo za take obiske. Pridejo, pokleknejo, zopet pokleknejo in odidejo. Vsi pač tako delajo. Vejo sicer, kam pridejo,

čemu pokleknejo, od koga gredo, h komu pridejo, ampak vse je tako vsakdanje, navadno, zunanje brez pravega notranjega duha.

Navadno hodimo v cerkev radi izrecne zapovedi. Ob nedeljah in zapovedanih praznikih moramo biti pri sv. daritvi, ako nimamo tehtnega razloga in smo opravičeni, da ne pride-mo. Pridemo, pa gremo. Dobro je morda opravljeno, pa bi bilo lahko opravljeno veliko bolje, z vso večjo koristjo. Tudi tu velja: duh je, ki oživlja. Odvisno je od duha, od namena, kako prideš in kako odideš, kako to-raj opraviš, ko prideš pred Kristusa in greš od njega. Neki obiski so zapovedani, pa gre za druge obiske, ki so veliko večje važnosti za duhovno življenje. Tako ali tako, kadar koli prideš, pridi z duhom, da veš, kam prideš. Za to gre in za take obiske gre.

V.: Je-li ta končni "return", davčna podlaga za leto 1943?

O.: Da. Na tem končnem "return" morate odšteti kar ste po svoji lastni cenitvi plačali za davke v letu 1943 od onega zneska, katerega zares dolgujete glasom končnega "return". Ako ostanete dolžni neko malenkost, morate plačati še pred 15. marcem. Če pa ste plačali več kot potrebno, vam bo davčni urad dotični znesek kreditiral ali pa vam izplačal razliko.

V.: V deklaraciji cenitve dohodninskega davka od 15. septembra, kaj smem pravzaprav smatrati za kredit, v pogledu zneska, katerega cenim, da dolgujem za 1943 kot dohodninski davek?

O.: Krediti so naslednji: a) vsi "Victory taxes", ki so vam bili odtrgani od vaše plače od 1. januarja 1943 do prvega odtegljaja za "income tax" v juliju; b) vsi "income" in "victory tax" odtegnjeni od vaše plače meseca julija in pozneje do 31. decembra 1943; c) vsi "income tax installments", katere ste plačali dne 15. marca in 15. junija na račun svojega davka za leto 1942.

V.: Kaj pa, ako nekaterih

posameznostih glede deklaracije ne razumem?

O.: V tem slučaju stopite v zvezo z vašim lokalnim kolektorjem od "Internal Revenue", ki bo odgovoril na vaša vprašanja.

ZENITNA PONUDBA

Vdovec, ki ima nekaj premoženja, se želi seznaniti z žensko v starosti do 50 let. Ponudbe naj se pošljejo pod "Vdovec" na upravnitvo "Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago (8), Ill. 2x

POSLSUJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagi. —

DR. H. M. LANCASTER

Dentist

2159 West Cermak Rd.
Telefon Canal 3817
(ogel Leavitt St.)
CHICAGO, ILL.

For High-Grade
Insurance Service
See or Phone 2-8593

JOS. KLEPEC

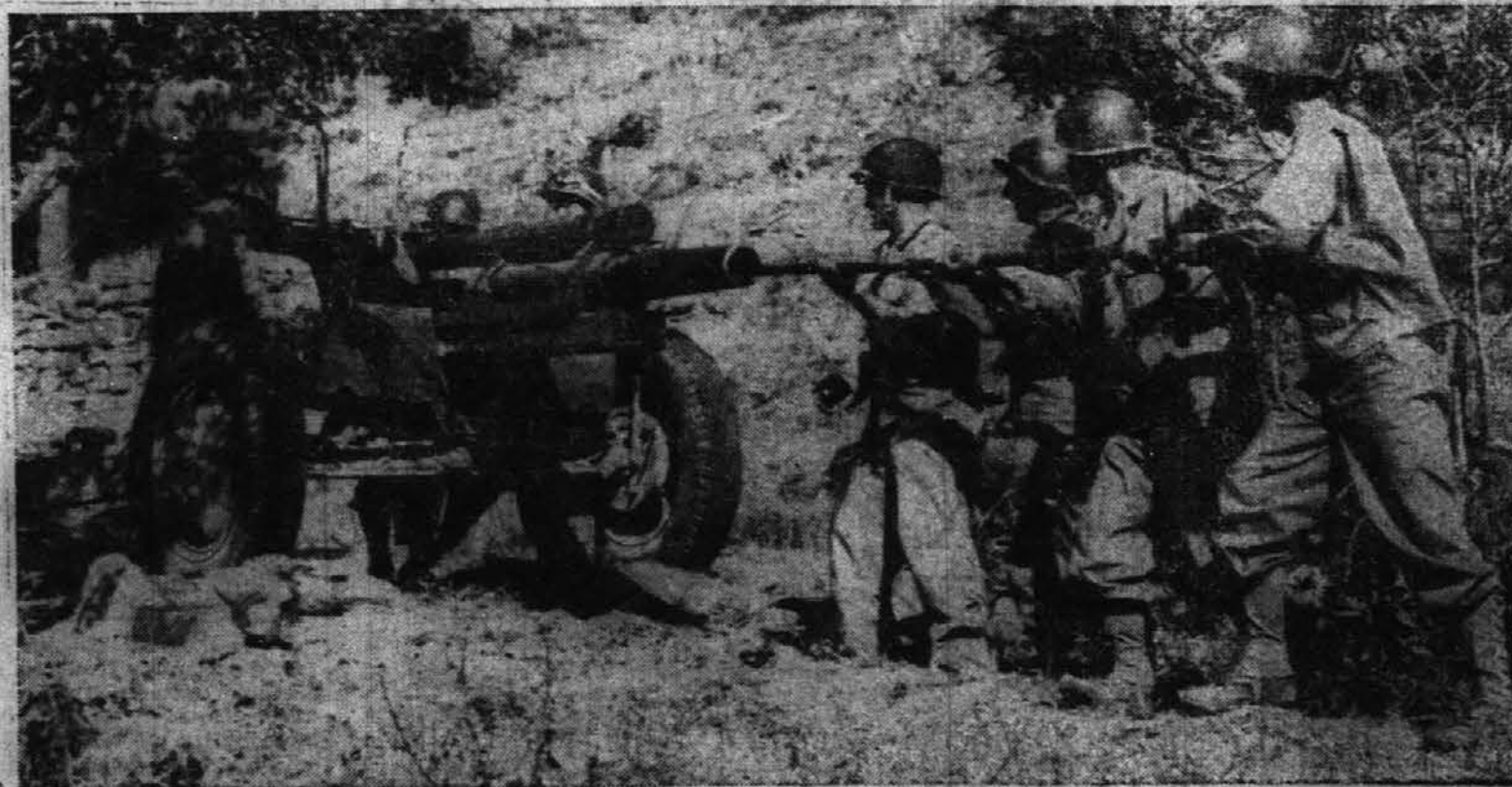
YOUNG BUILDING
19 E. Jefferson Street,
JOLIET, ILL.

DR. JOHN J. SMETANA

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9
zjutraj do 8:30 zvečer.

KAKO PO BITKI ČISTILJO TOPOVE

Ta kanon je pognal marsikatero kroglo na pozicije osištca izven mesta Cerami v Siciliji. Boj je za nekaj časa prenehal in vojski morajo top očistiti. Štirje vojaki, ki držijo drog, so od leve proti desni: Sergi. Dominic Greco, Tiltonville, Ohio; Pfc. Laurmie Shaw, Detroit; Pvt. Chester Kowalski, Jersey City, N. J. in Pvt. Thomas Davis, Homestead, Pa. Kmalu bo top iznova začel grmeti.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

V Zedinjenih Državah Sedež: Joliet, Ill. Inkorp. v drž. Illinois Severne Amerike. 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 257 Lime Street, Joliet, Illinois
1. podpredsednik: Frank Tushet, 716 Raub St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Katharine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedic, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Nemanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klepec, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
Duhovni vođa: Rev. Mathew Kebe, 225 - 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravniki: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Drasler, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Joseph Pavlikovich, 39 Winchell St., Sharpburg, Pa.
Mary Kovach, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
John Denis, 2730 Arthington Ave., Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: Emery Subar,
540 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jan. 1942 je DSD. izplačala svojim članom in članicam ter njih dedičem raznih posmrtnih, pokojnin, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrtilijona dolarjev.

Društvo za DSD. se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 8 člani (cam) za odrasli oddelke. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelki pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD. svojim članom (cam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blaginje, kakor tudi za razne operacije in poškodnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD. je 121.90% solventna, potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD. priporoča, da pristopijo v njeno zvezo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

IZ URADA

SLOVENSKEGA AMERISKEGA NARODNEGA SVETA

3935 W. 26th Street, Chicago, Ill.

Pismo Združenega odbora

Tovariši Amerikanci južnoslovenskega porekla!

Združeni odbor južnoslovenskih Amerikancev, zasedajoč dne 7. avgusta 1943 v Clevelandu, O., pošilja pozdrave vsem tovarišem Amerikanskem slovenskega, hrvaškega, srbskega, bolgarskega in macedonskega porekla.

Kot Amerikanci globoko čutimo svoje dolžnosti do Zedinjenih držav in do svojega predsednika ter smo pripravljene prispevati v ogromni odpor za zmago z delom, kar je mogoče po naših sposobnostih in prilikah.

Odbor je sklenil, da naj južnoslovenski Amerikanci podpro tretje vojno posojilo, razpisano za sedemnajst milijard dolarjev, in misli, da naj bi bil naš delež najmanj 25 milijonov dolarjev. Odbor bo kot organizacija storil vse mogoče, da se prekorači ta vsota.

V doseg tega je pred vsem potrebno čvrsto in živo edinstvo patriotičnih južnoslovenskih Amerikancev, naglašajo odbor. Tako edinstvo zahteva neprestano čuječnost z naše strani in nepopustljiv boj zoper delovanje podpornikov kvizlinga Nedića, Pavelića, in drugih šovinističnih pa razdirajočih skupin, ki delujejo med nami na škodo Amerike in bodočnosti južnoslovenskih narodov.

Amerika je prva in glavna briga Združenega odbora kakor tudi ogromne večine južnoslovenskih Amerikancev. Toda globoko pa se zavedamo tudi svoje dolžnosti do ljudstva v trpinčenih južnoslovenskih deželah, odkoder smo prišli ali kjer imamo svoje sorodnike. Ker se zavedamo svojega dolga do njih, mislimo moralno in gmotno podpreti one, ki so se bojevali in se še bojijo za osvoboditev ter v ogromni meri žrtvujejo za skupno stvar Združenih narodov. To bo zahtevalo žrtve, o katerih misli odbor, da jih bodo množice južno-

slovenskih Amerikancev, ki štejejo več kakor milijon, prenesle v zavesti, da ne moremo storiti nič manj.

Bratje bolgarski in macedonski bojevniki Narodne osvobodilne fronte podtalnega gibanja!

Mi, člani Združenega odbora južnoslovenskih Amerikancev, ki je sestavljen iz Amerikancev slovenskega, bolgarskega, srbskega, hrvaškega in macedonskega porekla, se pridružujemo nedavnemu bolgarsko-macedonskemu kongresu zmagave v Detroitu ter pozdravljamo vašo junaško borbo zoper nemške okupatorje in domače kvizlinge.

Prosimo vas, da nadaljujete ta narodni osvobodilni boj vzporedno z bojem naših južnoslovenskih bratov v Sloveniji, Srbiji in Hrvaški in z bojem hrabre rdeče vojske in ostalih Združenih narodov.

Bodočnost južnih Slovanov leži v uspehu njihovega skupnega boja zoper skupnega sovražnika in v najtesnejšem bratskem sodelovanju po vojni. Živeli junaški narodni osvobodilni borci južnoslovenskega ljudstva!

Smrt nacijskim zaslužnjakom in izdajalcem!

KLIC V SILI

Iz dalje muk se smrtnih čuje nujni klic od žrtev nemškega pekla in laških vic: "Za vas vadija se zdaj! Požurite se vsi, kar vas v Ameriki slovenske je krvi, v podružnicah okoli Sansa se zberite in nas, svoj rod, naš dom, Slovenijo odprite!"

Posnemanja vredno

Širom po tej deželi izhaja na tisoč krajevnih ameriških listov. Skoro vsaka večja vas ima najmanj enega. Ti krajevni časniki igrajo veliko vlogo v našem političnem življenju. Našim političnim krogom so pravi pravečati barometer ljudskega razpoloženja in mišljenja o splošnih narodovih težnjah. Po

vseh njihovih glavnih stanih so zelo vpoštevani in sila pazno čitani. Naši zvezni senatorji in kongresniki se živje zanimajo za njihovo pisanje kakor pa za uvodnike v svetovnih listih.

Naše podružnice so posejane po velikih in majhnih krajih, pa bi bilo prav, če bi se ravnale po zgledu one v Evelethu, Minn. Ta podružnica, ki ima številko 64, se prav dobro zaveda, kolikšnega pomena so krajevni listi v našem javnem življenju, pa je poskrbela za to, da se je njeno delovanje zaneslo v tamošnji ameriški tednik "Eveleth News-Clarion", in v njegovi izdaji z dne 19. avgusta poslani v ta urad, je opaziti na šesti strani na vrhu v razprti črkah naslov "SANC is now staging A MEMBERSHIP DRIVE". V tem zanimivem članku so lepo razložene naloge naše organizacije in prav dobro je opisano tudi to, kako si tamošnja podružnica prizadeva pomnožiti število svojega članstva.

To ravnanje podružnice št. 64 SANS je posnemanja vredno, je lep zgled pravega postopanja za pojasnjevanje naših ciljev in smotrov pred širšo ameriško javnostjo. Vsaka druga naša podružnica naj to stori in naši zastopniki v našem kongresu se bodo kmalu radi ali neradi začeli zanimati za to naše gibanje ter gledali tudi na to, da se dobro poučijo o vseh njegovih podrobnostih.

Revija "Yugoslavia"

Ta organizacija je naročila 2500 iztisov v angleščini tiskane revije "Yugoslavia" z dne 6. avgusta, ker misli, da je za naše gibanje zelo koristno, če se naše članstvo seznani z njeno na vso moč zanimivo vsebino.

Naročene iztise smo prejeli dne 2. septembra in smo jih začeli nemudoma pošiljati vsem članom obeh svetovnih odborov in vsem podružnicam.

Podružnice naj prejete iztise po možnosti razdelijo med članstvo ter se na svojih sejah podrobneje pečajo z revijino vsebino.

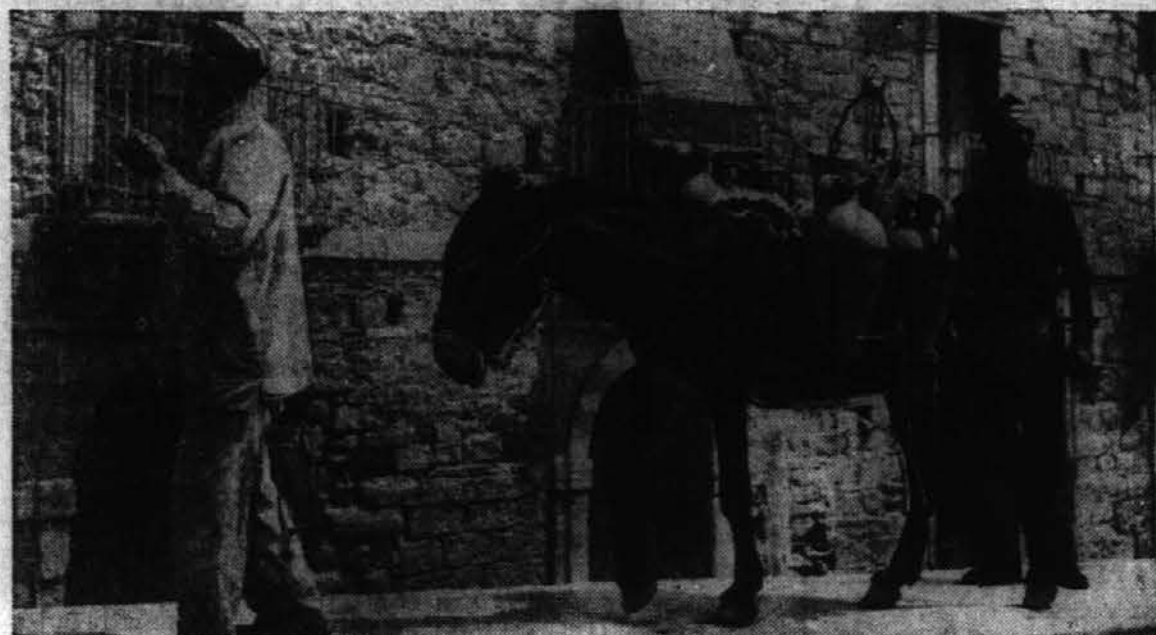
Članski imeniki

Članski imeniki naših podružnic že prihajajo v ta urad. Podružnice naj se podvzajo s sestavo svojih članskih imenikov ter jih žurno pošljejo v ta urad, da bo tako čim prej urejen imenik za pošiljanje biljetov, ki ga bo dajal Združeni odbor južnoslovenskih Amerikancev vsemu našem članstvu zastoj.

Naše gibanje

Od 26. avgusta do 2. septembra so prispevale sledeče podružnice: Štev. 7 SANS, Little Falls, N. Y., \$30.00; štev. 28 SANS, Conemaugh, Pa., \$9; štev. 32 SANS, Cleveland, O., \$6.00; štev. 33 SANS, Acmetonia, Pa., \$25.00; št. 45 SANS, Sheboygan, Wis., \$2.10; štev. 38 SANS, Cleveland, O., \$200; štev. 67 SANS, Los Angeles, Calif., \$45.00; štev. 83 SANS, Walsenburg, Colo., \$5.00; štev.

KAKO OSLI PRENAŠAJO VINO

Domačini v mestu Nicosia v Siciliji se niso vznemirili, ko so prišli tja Amerikanci, temveč so prav hitro spet delali vse, kakor so navajeni. Tukaj vidimo, kako vinski branjevec hodi po mestu s svojim osličkom, ki nosi na hrbtu lahko vinsko kapljico. Vino je v teh krajih nekaj vsakdanjega in je važen del italijanske prehrane.

87 SANS, Brooklyn, N. Y. \$6.

Članstvo dr. štev. 198 SNPJ, Willard, Wis., je po Martinu Kirnu po slalo \$35.00 te organizaciji v podporo, a dr. štev. 174 KSKJ, Greenwood, Wis., pa \$5.00.

Mr. in Mrs. Joe Kastelic, Murray, Utah, sta se spomnila našega narodnega sveta ter poslala po M. Žuglu \$3.00.

Proletarec je prodal 5 izvodov Čokove brošure ter nam plačal zanje \$1.25.

Shodi, seje, sestanki in prireditve

Dne 11. septembra prireditelj v Sheboyganu, Wis., naše tamošnje podružnice in postojanka JPO-SS velik javni shod, na katerem bo, kakor smo že zadnjič poročali, govoril naš predsednik Etbin Kristan. Zborova-

nje se bo pričelo ob smih zvečer v dvorani Standard.

Sledeči dan, t. j. dne 12. septembra, pa bo Kristan govoril še na Slovenskem dnevu v Milwaukee, Wis.

Podružnica štev. 4 SANS, Johnstown, Pa., bo priredila dne 25. septembra veselico našemu gibanju v prid. Ta prireditev se bo vršila v dvorani dr. štev. 16 ABZ v Blackwoodu.

TO IN ONO

DRUGOD POJEDO VEČ MESA

V Z. D. pojemo okrog 16 ton mesa na minuto, kar pride nekaj manj kot pol funta na dan na osebo. V Argentini, Novi Zelandiji in Avstraliji ga pojedo

več kot dvakrat toliko. Torej nikakor ni res, da v Ameriki pojemo največ mesa.

STARE VOJAŠKE UNIFORME

Stare vojaške uniforme, kakor so jih nosili naši fantje v prvi svetovni vojni, bodo dali zdaj vojnim ujetnikom, prej pa jih bodo prebarvali plavo (uniforme, ne ujetnike) in vtisnili nanje znamenje PW, kar pomeni Prisoner of War, to je, vojni ujetnik. Nazijski veterani iz severno-afriških in ruskih kampanj se bodo postavljali v njih. Več sto teh uniform so že poslali v ujetniško taborišče v Huntsville, Texas.

HUDOBNA ŽENSKA

Na policijski urad v San Francisco je prišel neki Henry Bresler in povedal, da je imel \$1,700 pri sebi. Ker se je bal, da ne bi kako izgubil ta denar, se je vsedel na kamen ob cesti in si je sezul en čevljev, da bi notri skril bankovce. V tistem trenutku pa je prišla mimogreda hudobna ženska, mu strgala denar iz roke in odbežala. Tekel je za njo, toda ker je bil

PROZORNE OBVEZE

Iz Londona poročajo, da se-daj tam v bolnišnicah uspešno uporabljajo celofan za razkuževalne obveze na odprtih ranah in bulah. Praviijo, da se rane pod takimi obvezami prej zacelijo, razen tega pa ima celofan še to prednost, da rane ne draži in da se lahko vidi kar skozi tako obvezo, ki je prozorna, kako se rana celi, in odveze zaradi tega ni treba odvijati. Vsled tega so začeli tudi tukaj zbirati in hraniti celofan. Na vsak način ga ni treba tritati brez potrebe, ker ga bodo morda še veliko potrebovali.

SKRBNO ŽENO JE IMEL

Znani finančni genij Andrew Carnegie je bil Škot. Ko je prišel v Ameriko, je imel samo 25c v žepu, ko je pa umrl, je zapustil 250 milijonov dolarjev. Ko je neki farmar v državi Maine bral o tem, je občudovalno vzkliknil: "Ta človek je pa že moral imeti od sile varčno ženo!"

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

LOUIS J. ZEFRAN

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in žepitovanja.—Mrivaška kapela na razpolago brezplačno.—CENE ZMERNE.

INVAZIJA

★ ★ ★ ★ **B**orbene sile Zedinjenih držav invadirajo.

Naša dolžnost je gledati na to, da imajo vsega, kar potrebujejo, da dovrše svoje delo.

Vojni bondi bodo to storili

INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION

KNEZ SEREBRJANI

— ROMAN —

Rusko — A. K. Tolstoj — Poslovenil — Al. Benkovič

"Vidiš, Nikita Romanič," je nadaljeval, "prav je, zavzemati se za resnico, ampak kaj pa premore en sam človek. Kaj bi na primer storil ti, če bi štirideset tatov vpričo tebe pričelo ubijati nedolžnega človeka?"

"Kaj bi storil? Pograbil bi sabljo in bi sekal po vseh štiridesetih, dokler bi ne oddal duše Bogu."

Godunov ga je začudeno pogledal.

"Pa bi jo tudi gotovo oddal, Nikita Romanič," je rekel, "pri petem, kvečjemu pri desetem, ostali pa bi vendarle ubili nedolžnega. Ne, bolje je, da se jih ne lotiš, knez; ko pa začno obirati ubitega, pa bodo sami pobili drug drugega."

Serebrjanemu ni bil povsč ta odgovor. Godunov je to opazil in je preskočil na drug razgovor.

"Glej, glej," je rekel, zroč skozi okno, "kdo dirja sem, kakor bi si hotel tilnik zlomiti? Poglej, knez, ali ni to tvoj lovec?"

"Težko da," je odgovoril Serebrjani, "izprosil si je dovoljenje, da sme danes na božjo pot, dvajset vrst oddal..."

Ko pa je pozorneje pogledal jezdeca, je knez res spoznal Mihejiča. Starec je bil bled kot smrt. Sedla ni imel pod sabo; zdelo se je, da je skočil na prvega konja, ki mu je prišel pod roko, sedaj pa je proti vsej dostojnosti pridiral na dvorišče, prav pod glavna okna.

"Batjuška, Nikita Romanič!" je kričal že od daleč, "ti pišeš in ješ, se hladiš, o nesreči pa ne več ničesar! Pravkar sem srečal tamle za cerkvijo Maljuto Skuratova in Homjaka, oba na konjih, med njima pa — z zvezani rokami, kaj praviš, kdo? — sam carjevič, sam carjevič, knez! Potegnili so mu čez glavo, prekleto, črno kapuco, veter jo je odgrnil pa sem ga spoznal, carjeviča! Pogledal me je, kakor bi me prosil pomoči, a Maljuta, naj ga vzame vragova babica, je skočil k njemu in mu kapuco zopet potegnil čez obraz!"

"Slišiš, slišiš, Boris Fjodorovič!" je kričal in bliskal z očmi. "Ali naj še čakava, da se tatovi spro med sabo?"

In planil je po stopnicah navzdol. "Daj sem konja!" je zakričal in iztrgal Mihejiču uzdo iz rok.

"To ni," je rekel Mihejič, "to ni konj zate, batjuška, to je slab konj, niti sedla nima. Ali hočeš na takem konju k carju?"

A knez je že planil na konja in oddiral — ne k carju, marveč za Matuljo...

Neka stara pesem, mogoče da izza časov Ivanovih, po svoje opisuje tu omenjeni dogodek:

Ko začela se je kamnena Moskva, je zavlada car Ivan, gosudar Vasiljevič. Ko odšel je on pod mesto Kazan, pod mesto Kazan, pod Astrahan, vzel mimogrede je mesto Kazan, je carja zajel in carico z njim. Iztrebil izdajstvo je iz Pskova, iz Pskova in iz Novgoroda. Kako iztrebiti ga iz Moskve kamnene? Kaj veli Maljuta, zlodej Skuratovič? "Oj, ti car moj, car Ivan Vasiljevič! Na veke mi ti ne iztrebiš izdaje! Protivnik sedi nasproti tebi, iz iste skledje zajema s tabo in pije s tabo iz iste kupe in nosi obleko istega dela!" In tedaj se je car domislil in hudo se razsrdil nad carjevičem. "Kvišku vi knezi, kvišku bojarji! Zgrabite carjeviča za bele roke, črno vrzite mu haljo čez glavo pa ga peljite ven v močvirje, tja ga peljite k Nečisti luži, tam izročite nagli ga smrti!" Vsi so bojarji se razbežali, sam Maljuta ostal je zlodej, carjeviča za roke je zgrabil, vrgel mu črno haljo čez glavo pa ga odpeljal je na močvirje, v tisto močvirje v Nečisto lužo.

Zve to sluga Nikite Romaniča, skoči na konja, ki vodo je vozil, dirja brzo k Nikiti Romaniču.

"Hej, batjuška, Nikita Romanič! Ti tu pišeš, ješ in hladiš se, nič ne veš, da groza godi se:

Pada zvezda z neba, pada, sveča ugaša čistega voska, mladi carjevič dušo bo spustil!"

Nikita Romanič se prestraši, konja zajaha, ki vodo je vozil, pa ti dirja tja na močvirje, tja na močvirje, k luči Nečisti.

In udari Maljuto po licu: "Ti Maljuta, Maljuta Skuratovič! Grižljaja lotil si se prevelikega.

Pazi, ker z grižljajem tem se zadaviš!"

Ta pesem se morda ne ujema popolnoma z resničnim dogodkom, ujema pa se z duhom tiste dobe. Malo poročil, in še tista nejasna, je prihajalo med narod o tem, kar se je godilo na carskem dvoru ali v krogu carskih bližnjikov, toda v časih, ko stanovali še niso bili tako ločeni drug od drugega, takrat niso niti potvorne vesti te vrste prestopale mej verjetnosti in so imele na sebi pečat splošnega življenja in splošnega umevanja.

Si li bil tak, knez Nikita Romanovič, karšnega te slikam, — to vedo samo stene Kremlja in stari hrasti pod Mosko! A tak si se meni javil v časih tihega premišljevanja, v čas večerni, ko je polja pokrival mrak, ko je v dalji zamiral šum delovnega dne, ko je vse v bližini umolknilo in je samo veter šušljal po listju ter je samo večerni hrošč letel mimo. Žalostno in bolestno se je v meni prebujala ljubezen domovinska in jasno je stopala iz megle naša žalostna, a slavna preteklost, kakor da bi se namesto pogleda, zamračenega od teme, v meni odpiralo notranje oko, kateremu stoletja niso delala zaprek. Tak si se mi javil, Nikita Romanovič, živo sem te videl, kako si dirjal na konju za Maljuto, in preselil sem se v strašne čase tvoje, ko ni bilo nič nemogočega!

Serebrjani je pozabil, da nima pri sebi niti sablje niti samokresa, in se ni zmenil za to, da je konj pod njim star. Svoj čas je bil to dober konj, dvajset let je služil v vojni in na pohodih. A miru na stara leta si ni prisluzil; prisluzil si je to, da je moral voziti vodo, za to pa je dobival gnoleno seno in batine.

Sedaj je čutil na sebi mogočnega jezdeca in spomnil se je prejšnjih dni, ko je nosil junake v gozdne bitke in ko so ga krmlili z dobrim zrnjem in napajali z medico. In razširil je rdeče nozdri, stegnil vrat in dirjal za Maljuto Skuratovim.

Jaše Maljuta po globokem gozdu s svojimi opričniki. Priganja jih k Nečisti luži, popravlja kapuco na carjevičevi glavi, da bi ne vedeli opričniki, koga peljejo v smrt. Ko bi to vedeli, bi zapustili Maljuto in bi se skrili večji za manjšimi. A opričniki si mislijo, da jaha med Maljuto in Homjakom navaden človek, in čudijo se samo temu, zakaj ga peljejo tako daleč h kazni.

Maljuta je psoval opričnike, se jezil nad konjem in ga bil z bičem po prožnih bedrih.

"Ej, vi volčja pojedina, vreče senene! Da bi se le car ne premislil in ne poslal za nami zasledovavcev!"

Jaše Maljuta, zlodej, v globoki gozd in ptički se ozirajo nanj in iztegujejo vratove; črni vrani letajo nad njim — že je blizu Nečista luža.

"Hej!" veli Maljuta Homjaku; "ali ne peketajo za nami tuja kopita?"

"Ne," odgovori Homjak, "naših konj topot odmeva po gozdu."

In še huje priganja Maljuta opričnike in še bolj pogosto bije konja po prožnih bedrih.

(Dalje prih.)

Victory Garden Harvest Festival

A colorful outdoor spectacle which has been named "United Nations Night" in honor of fighting comrades and underground allies around the world will be staged in Soldier Field on Sept. 10. The program will be a part of the free Victory Garden Harvest Festival in which thousands of Chicago-area Victory Gardeners will enter their best vegetables, fruits, flowers and home-canned foods in competition for \$2500 in War Bond prizes, 1400 Blue Ribbons and scores of trophy and medal awards. All the foreign speaking groups are cordially invited to attend and take part in the program.

The program for United Nations Night is being organized by a volunteer committee which includes representatives of every major nationality group in the Chicago — area. The group was organized at a recent dinner given by The Chicago Sun, sponsor of the Festival, which will open on Sept. 9 and close on Sept. 11 with a mammoth free Harvest Hoe-Down for square-dancers.

More than a dozen brilliantly costumed dance groups are already preparing for the colorful patriotic program, which will be staged on a floodlit platform erected in the center of Soldier Field. All Victory Gardeners' entries will be exhibited inside the elaborately decorated Exhibition Hall, and large educational exhibits from the Army, Navy, Department of Agriculture, Treasury and other government branches will also be staged inside the great horseshoe-shaped hall.

There is no charge for admission to the Festival, or to United Nations Night, and amateur gardeners may enter any number of prize contests without paying any entry. Free tickets and full information on how to enter the contest will be supplied on request to the Festival office at the Chicago Sun, 400 W. Madison Street.

ALI GRESTE VI V KALIFORNIJO?

Avtomobilsko transportacija na razpolago. Vozite se kakor v svojem. Vzemite seboj družino. Najnovejšega tipa avtomobili. Za informacije kličite Mansfield 3700, ali pa pišite na: 4715 Madison Street, Chicago, Ill. (2x10 & 17)

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 50. leto. Članstvo: 38,400 Premoženje: \$5,100,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 127.24%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, pošten in nadovalni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogoče in bogate katoliške podporna organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednota, ali pa na:

GLAVNI URAD V LASTNEM POSLOPU

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. str.)

nisva imela. Hvala Mr. in Mrs. Vidic. Enako tudi štajerskim pečlarjem v Lockportu.

Iz Joliet sem šel v Aurora. Ill. Tam je veliko tovarov. Rojak August Verbič, ki je zelo dober človek, mi je šel na roke in mi dal naslove drugih rojakov; on je namreč tajnik več društev. Povsod so bili vljudni in postrežljivi. Take slovenske naselbine še nisem našel v Illinoisu. Ko je bilo že pozno v noč, sem hotel prenočiti kar pod veliko lipo na dvorišču družine Jakovich, pa me niso pustili, temveč so mi postlali v hiši. Gospodar in gospodinja sta Slovenca in oba zelo dobra človeka. Imata tudi tri sinove, avtomobilsko mehanike; njihov fant mi je brezplačno popravil "clutch" pri truku. Tem in vsem drugim rojakom v Aurori sem zelo hvaležen, omeniti pa moram posebno še Mrs. Fajfar in Mr. Klemenčiča.

Od tam sem jo mahnil naprej proti Waukeganu, kjer so tudi zelo vljudni rojaki, potem pa nadalje proti Sheboyganu, kjer sem nameraval obiskati starega prijatelja Johna Kocjana, pa tudi dobro Marie Prislund, ki mi je že večkrat kaj pomagala. Tema in rojaku Zibertu sem dolžan največje zahvale, ker so mi postregli kar so mogli. Tudi rojakinja Blažička ni zaostajala in mi je celo žganec kuhala, da sem lažje potoval po mestu, kjer je veliko tovarov, kakor tudi po okolici.

Obiskal sem tudi Krivitz, Wis. Tam se največ z mlekom ukvarjajo, sadijo pa tudi krompir, koruzo in fižol; tudi seno dobro raste. V tej naselbini so vsi Slovenci izredno dobri in postrežljivi. Nekateri imajo lepe farme.

Hvala rojakom, tukaj in drugod, za pomoč in postrežbo. Vsem želim srečo in zdravje.

Steve Fabjan.

Pristopite k DR. SV. JOZEFA,

štev. 53, K. S. K. J.

V WAUKEGAN, ILL.

Na razpolago imate razne vrste zavarovalnine. — Člani se sprejemajo od 16. do 55. leta.

FRANK JERINA, predsednik, JOSEPH ZORC, tajnik, 1045 Wadsworth Ave., No. Chicago, Ill.

ANTON BESPALC, SR., blag.

Pisano polje

J. M. Trunk

Čudni žuki morajo biti ti Rusi ali "Rusi". Ni čuda, da je o njih toliko mnenj, kolikor je glav. Baje so popucali deset tisoč poljskih oficirjev-ujetnikov. Nemci so menda to zavalili, sporočili Poljakom in ti so prihrumeli nad Ruse. Stvar še ni razjasnjena, ampak do diplomatičnega preloma je privlela. Rusi zanikajo. To ne zadoštuje, treba je dokazov. Ako bi bilo tako, bi bilo barbarično, da nič kaj.

Prišel pa je Orel v ruske roke. Zavohali so Rusi, da so Nemci popucali do pet tisoč ruskih ujetnikov. Preiskujejo in povabili so, da vidijo, tuje poročevalce. Stvar ni nobena propaganda, dejstvo je. Rusi nimajo z Nemci ženevske pogodbe, kako postopati z ujetniki, silno so pa ogorčeni nad Nemci, ker tako postopanje je več kot divjaško. Sklicujejo se na humaniteto. Res čudni žuki bi bili Rusi, ako so popucali poljske ujetnike, kakor verujejo vsaj Poljaki! Ali si mandel ali bajbca?

Zapisal sem nekaj o — dvoživkah. Smo za Ameriko, pa... Pravico vsem, Nemcem tudi in Italijanom, vsakemu. Ampak pri meri ali kakovosti pravice hodijo neki okoli Nemecev in Lahov, kakor mačka okoli vroče kaše. Udarite, imate pravico, ampak... in to je dvoživkarsko. Ni vsako srce za nesklajeno pravico.

Amerikanci so prišli v Palermo. Generala Patton in Keyes sta obiskala nadškofa in kardinala Lavitrana. Bilo je baje priščno, in obisk je lepa poteza, saj smo vsi otroci božji. "Rešiti smo vas prišli", je dejal junaki Patton, "ne zavezovat". Well, priščno je bilo, ampak te in take špraha bi težko umel kak Italijan, in naj je kardinal ali pometa cesto. Morda se pozneje vreme zjasni. Sanje na imperij so šle fuč, in to je težka roba za Italijana.

KONSTATIRAM: Kar je na "Pisanem polju", je moja zadeva, in A. S. z vsebino nima opravka. Če kdo pokruca na to polje, pa mu nekaj ne ugaia, in smatra za potrebno, da udari, naj udari mene, na A. S. naj se pa naroči za pet let naprej, naj prispeva za narodni svet, za zvezo slov. župnij naj da tisočak in komunistom naj polake figo. Svobodno vsakemu, da reče: ta fajmošter in ta koruška mevža! Vse drugo in vse druge pustite pri miru. Zadnjič je prišel hud kosmatinec prav iz Yellowstone Parka k nam, poklal tri krave, ampak jaz sem jedel njegove tace, ni on obiral mojih kosti! Razumete? To naj bo pribito.

K vsi sreči je zopet neka jugoslovanska vlada. Baje je Eden pomagal pri porodu in Amerika je bila za botro. Pa dobro. Pri A. D. pravijo, da bo tako za naprej in sme le tako biti. Pa zopet dobro. Baje se je Joža v Moskvi že ustrašil in bo ostal pri strahu, da nobene ne bo zinil. Tako pravijo in rečejo tam, kjer morejo za kuli se pogledati.

Ali nisem rekel, da mora biti pri Slovanih močna roka, ki dirigira? Evo ti take roke. Vlada ostane, dokler ne izide sonce svobode nad Balkanom. Dr. Korošec je rekel tiste dni v Ljubljani: "Dvignite glave, dan rešitve in svobode je blizu!" Upajmo, da se tokrat nihče ne bo namazal.

Angleži in Amerikanci bodo govorili. Danes ste le preroki. Vsa čast obema, če bosta dobro

govorila, na kar upamo vsi. Dejstvo pa je, da sta ta dva že govorila tiste dni, ko je bil govor v Parizu vsaj glede Koroške. Kako sta govorila? Saj je vam znano. Blagi dr. Ehrlich je molil, jaz sem kiel, da se je Eiffelov stolp tresel. Dr. Ehrlich je sicer moral vgrizniti v travo po krogli, mislim pa, da nosi mučeniško krpo, jaz sem po tisti grdobici ostal pri življenju in mažem na "Pisanem polju" in hodim med jelene in orle. Jaz bom previden, ako bosta govorila, ne bom kiel, zarotim se, če bo mogoče, saj je pri nas še več medvedov, in kak takšen kajon mi lahko zdrobi stare kosti. Vi, kakor vam drago.

Vidim: "Pisatelj Adamič je organiziral nekak 'Zedinjen odbor ameriških Srbov, Hrvatov in Slovencev'. V tem odboru so, kolikor morem, mi spoznati po obrazih (?), večinoma sami hrvaški in srbski komunisti, pa par slovenskih. Ta odbor je imel sejo zadnjo soboto v Clevelandu v SND." Vidim, jamčiti ne morem. Ni važno, ali bi bil komunističen sestanek. Večjeja pomena bi bilo, "da se bo zahtevalo od zavveznikov priznanje partizanske (komunistične) vlade v Jugoslaviji". Tu bi zadelo samo amerikansko vlado. Bolj domače zadeve bi zadelo: "... ena teh točk se glasi, da zborovalci sklenejo podpisati, moralno in gmotno, partizansko gibanje v Jugoslaviji."

Kakor pravijo komentari, bi amerikanska vlada dobila vtis, da so vsaj Slovenci večinoma komunisti, in to je prekretna zadeva, in še denar (gmotna podpora) bi bil prizadet. Umevno, da je zašumelo, ako je tako.

Jaz bi mogel kvečemu le reči: "Ali niso morda oči prevelike?" in vsaj malo počakal bom.

Zavezniška konferenca in bodočnost Balkana

(Nadaljevanje s 1. strani)

čiste poti iz Črnega morja v Sredozemlje skozi Dardanele. Iz tega se da sklepati, da bo Rusija zahtevala več pravic v dardanelskih in bosporskih ožinah, kakor tudi na vsem Balkanu. Anglija hoče na drugi strani nekaj političen in gospodarski protektorat tudi nad Grčijo. Vse to kaže, da bo oživele stara politika, kdo bo v bodoče igral uloge mednarodnih "šrangarjev".

Zanimivo je, čemu gleda Anglija za tem, da bi prišle Jugoslavija, Albanija in Grčija pod njen upliv. Ali misli z njimi zopet koga zaplankati proč od morja?

DRUŠTVO SV. VIDA

štev. 25, KSKJ, CLEVELAND, OHIO

Odbor za leto 1942:

Predsednik: Anton Strtna;

Tajnik: Jos. J. Nemanich,

1145 East 74th Street

Blagajnik: Louis Kraja.

Društvo zbiruje vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Asesment se prične pobirati ob 1:00. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu. V društvu se sprejemajo katoličani od 16. do 60. leta v odrasli dobi; v mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

Društva, ki oglašajo svoje prireditve v "A. S.", imajo vedno dober uspeh.